

TERRA NO-
STRA DEDIT
FLORES VITÆ
B. SALOMEÆ VIRGINIS
Principis Poloniæ. Regi-
næ Haliciæ. Ordinis S.
Claræ, primæ in Polonia
fundatricis
Iconibus, Hieroglіphicis
Lemmatis Epigrammatis
explicatiùs
VERNANTES.
Polonia.
Russia.
Colomanus Rex.
Boleslaus Pudicus.

FLORES VITÆ B. SALOMEÆ VIRGINIS,

PRINCIPIS POLONIÆ, REGINÆ HALICIÆ,

Ordinis S. CLARÆ,

Primæ in Polonia Fundatricis.

Iconibus, Hieroglyphicis, Lemmatis, Epigrammatis, explicatiùs

VERNANTES.

Auctore

M. SEBASTIANO PISKORSKI,

V. I. D. & Professore, in Alma Universitate Studij Cracoviensis: Eremi B. SALOMEÆ, de Lapide S. MARIÆ Presbytero.

Cum licentia Sup eorum.

Anno Domini, M. DC. XCI.

CRACOVIÆ, TYPIS VNIVERSITATIS.

KWIECIE ZYWOTA
B. SALOMEI
PANNY,
KSIĘZNY POLSKIEY, KROLOWEY HALICKIEY,
Zakonu S. KLARY,
Pierwszey w Polszcze Fundátorki.

Obrázámi, Wyobrázeniámi, Napisámi, Rymámi, buyniey

ROZKWITŁE.

Wydániem
X.M. SEBASTIANA PISKORSKIEGO,
I. V. D. y Professorá, w Sławney Akádemiey Krákowskiey. Pustynie B. SALOMEI, ná Skále S. MARYEY Kápłáná.

Zá pozwoleniem Stárszych.
Roku Pánskiego, 1691.

W KRAKOWIE, w Drukárni Akádemickiey.

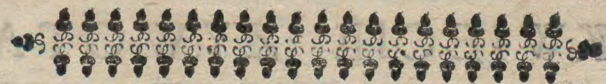

LILIVM ORBIS POLONI,
byßo innocentiæ, & purpurâ Regiâ, cælo terrisq; florentissimũ.
ROSÆ, FLORUM REGINÆ,
Contribuli suæ, candoris, & Augustæ Trabeæ, Heredi legitimæ.
BOTRUM VINI,
Virgines germinantem, deproperatum in vineis Pannoniæ.
VITI EIUS AUREÆ,
Regnorumque gemmeæ Unioni.
REGINAM GALACIÆ,
in fimbrijs aureis, circumdatam varietatibus.
GALAXIÆ,
mille Virtutum sideribus collucenti, Viæq; Heroum lacteæ.
TIBI
Serenissima Poloniarum Princeps,
TERESIA.
IOANNIS III, MARIÆ CASIMIRÆ,
(quo vel solo,
FILIAS Regum, TV supergressa es vniversas)
NATA UNICA.

FLORES VITÆ,
B. SALOMEÆ VIRGINIS,
Reginæ Haliciæ, Poloniæ Principis:
vt
SERENISSIMOS NEOSPONSOS,
IACOBVM POLONIÆ,
ELISABETH NEOBVRGI,
PRINCIPES:
Fratrem, Fratriam, caſta LUCINA
CORONES:
Feſtiſq; Eorum Nuptialibus, Pronubam,
& vitæ individuæ,
perpetuam Tutricem,
Beatam Regni Patronam,
concilies.

TVVS
coram DEO exorator indignus, Eremi B. SALOMEÆ
Virginis, de Lapide S. MARIÆ, Presbyter.
Ipsâ die Nuptiarum, 25. menſis Februarii.
Varſaviæ, Anno M.DC. XCI.

LILI-

LILIA SWIATA POLSKIEGo,
biśiorem niewinnośći, y purpurą Krolewſką, niebu y źiemi kwitnącą.
ROZEY KWIECIA KROLOWEY,
Ziemce ſwoiey, ſzczerośći, y Páńſkiego Máieſtatu Dźiedźiczce vrodzoney.
GRONO WINA,
Pánny rodzące, doyźrzáłe ná winnicách Páńſtwá Węgierſkiego.
LATOROSLI IEGO ZŁOTEY,
y Kroleſtwá Perle jednoczącey.
KROLOWĄ GALACIEY,
w brámowániu złotym, otoczoną rozlicznośćiámi.
GALAXIEY,
nieźliczonemi Cnot gwiazdámi świetnieiącey, y Drodze Zwyćiężcow mleczno jáſney.
TOBIE
Nájasnieyſza Polska KROLEWNO,
TERESIA.
IANA III,
MARYEY KAZIMIRY,
(czym choć ſámym,
Corki Krolewſkie, TY przewyżſzyłaś wſzytkie,)
CORKO JEDYNA.

KWIE-

KWIECIE ZYWOTA,
B. SALOMEI PANNY,
Krolowey Hálickiey, Polſkiey Krolewny:
zebyś
NAIASNIEYSZYCH NOWOZENCOW,
IAKOBA Polſkiego Krolewicá,
ELZBIETĘ Nayburſką Xiężnę:
Brátá, Brátową, czyſta DZIEWANNO
UWIENCOWAŁA:
A Vroczyſtośći Ich Godowey, Dziewoſłębią,
y zyćia nierozdzielnego,
wieczną Opiekunką,
Błogoſłáwio: Króleſtwá Pátronkę,
ziednáłá.

TWOY
Bogomodlcá niegodny, Puſtynie B. SALOMEI Pánny,
ná Skale S. MARYEY, Kápłan.
w Sam dźień Weſela, 25. miesiącá Lutego,
w Wárſzáwię, Roku 1691.

FLOS

FLOS I.
Proſapia Beatæ.

I*Nſcriptus nomina Regum*, Flos Orbis Poloni, B. SALOMEA, Leſci Albi Poloniæ, & Grimiſlaæ Ruſſiæ, Principum Filia: Boleſlai cognomento Pudici germana, Virgo pudiciſſima: die felicis Natalis ſui, octavâ menſis Maij, S. Staniſlao Epiſcopo & Martyri ſacrâ, in Anno Domini 1202. incidentis; mirâ ſerenavit lætitiâ, omnium Regnicolarum mentes, jam tum in futurum ſuſpenſas: quid infans iſta foret? cui vltra Regium purpuræ decus, ab atauis Regibus deductum; Sanctitas hereditaria, (in Adleida Magnâ Matertera, Mieciſlai Primi ſorore, Ungariæ & Reginâ, & in Fide Chriſti Nutritiâ; in Auo Caſimiro, ob vindicias immunitatis Eccleſiaſticæ, & oppreſſionis ſubditorum, cognomento Juſto; ejuſque ſorore Adleidâ, Virgine pientiſſimâ; in Heduigi Trebnicenſi, affini proximâ relucens) Cunas jugiter exornauit.

ICON.
HIEROGLIPHICON.

Hinc Aquila, Poloni Regni inſigne, euolat versùs orientem ſolem; iſthinc Leo in montem excurrens, Ruſſiæ gemma.

LEMMA.

Quæ ſursùm ſunt; non quæ ſuper terram.

EPIGRAMMA.

Sarmaticæ volucris, Roxolanæq; Leænæ,
Regnatrix Soboles, lilia caſta legit?
Auguſtum Diadema vale! cæleſtia, quando
Surgunt in terris, Regna pudicitiæ!

KWIAT

KWIAT I.

Vrodzenie Błogosłáwioney.

ZApiſány imieniem Krolewſkim, Kwiát Korony Polſkiey, B. SALOMEA, Leſzká Białego Monárchy Polſkiego, y Grzymiſłáwy Ruſkiey Xiężny Corká, Boleſłáwá názwiſkiem Wſtydliwego rodzona, Pánná nie mniey wſtydliwa: w dźień ſzczęśliwego Národzenia ſwego, oſmy mieśiącá Máiá, S. Stánisłáwowi Biſkupowi y Męczen: vroczyſty, w Roku Pańſkim 1202 przypadáiącego; dźiwną wypogodźiłá weſołośćią, wſzyſtkich Obywátelow Koronnych ſercá, już ná ten czás, ná przyſzłe rzeczy zápátruiących śię: coby zácz dźiećiná oná bydź miáłá? ktorey oprocz zácnośći Náiáśnieyſzey purpury, od ſtárożytnych Krolow pochodzącey; świątobliwość dźiedźiczna (w Adleidźie nád Prápra Bábią, Miecysłáwá pierwſzego śieſtrze, Węgierſkiey Krolowey, y w Chryſtuſowey Wierze wychowuiącey Mátce: w Dźiadu Káźimierzu, dla oſwobodzenia wolnośći Kośćielnych, y vćiśnionych poddánych, názwánym Spráwiedliwy; w Siostrzą iego Adleidźie, Pánnie wielce pobożney; w Iádwidze Trzebnickiey, bliſko zpowinowáconey, iáśnieiąca) Urodzenie godnie ozdobiłá.

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

Ztad Orzeł, Korony Polſkiey Kleynot, wzlatuie ku słońcu wſchodzącemu; zowąd Lew ku gorze bieżący, Herb Ruſki.

NAPIS.

Co ná niebie ieſt; nie co ná źiemi.

RYM.

Orłá Polſkiego, Lwice Ruſkiey cne obrázy,
Ták że chćiwie zbieráćie lilie bez zmázy?
Precz Krolewſkie Korony! Pánieńſkiey czyſtośći,
Niebieſkie kwitną berłá, gdy w źiemſkiey niſkośći.

FLOS II.

Prima loquela Beatæ.

A ſereno auroræ exortu, aureas diei horas; à cunis, vitam quis bene, ſecuſue in futurum exigat, non vano augurio rimamur. *Fauus diſtillans labia* lactentis Infantis, primum articulatè eructârunt *verbum bonum*, quo nō dulcius vllum: IESVS MARIA. Hoc cæleſtis Orationis exordium, quantis deinde virtutum ſchematis decoratura erat, ad vltimam vſq; vitæ illibatæ periodum; euidens ſatis hoc fuit, locupleſq; ſatis indicium.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Puerulus in Matris Virginis ſinu IESVS, eadem quaſi verba accipit & reddit: Genij cæleſtes mirantur, & CALATHIS DANT LILIA PLENIS.

LEMMA.

Ex ore Infantium.

EPIGRAMMA.

Prima hæc lactentis, mellita loquela labelli,
IESVS, & nectar dulce MARIA fuit.
Quid mihi cum māma matris? mage dulce propinat
Manna, tuum guttur Pupula ſuauis, io!

K W I A T II.

Pierwßa mowa Blogoſłáwioney.

Z Pogodnego iutrzenki weśćia, złote dniá godźiny; z dźiećińſtwá, iáko kto żywot, źle czy dobrze ná potym ma prowádźić, niepłonnym domniemániem przepátruiemy. *Plaſtr rozpływáiący, uſtá* mlekiem karmiąney Dźiećiny, pierwſze wyráźnie wylały *ſłowo dobre*, nád ktore nie ſłodſze żadne inſze: IESVS, MARIA. Ten niebieſkiey mowy początek, iákim ná potym cnot vkſztałceniem przyozdobiáć miáłá, áż do oſtátniego, żyćia nienáruſzonego zgonu; iáſne doſyć to było, zupełne doſyć wyznáczenie.

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Dźiećiatko ná łonie Mátki Pánny IEZVS, też iákoby ſłowá przyimuie y wymawia: Aniołowie dźiwuią ſie, y pełno rozkwitłe lilie ná Swiętą rzucáią.

NAPIS.

Z Uſt niemowląt.

RYM.

Pierwße te ſłowá, mlekiem karmiąney Dźiećiny:
IEZVS MARIA, pokarm wybránych iedyny.
Coż mi pierś máćierzyńſka? ſłodßa rozpływáią
Mánna vſtá, ktore w niy ták wczás, ten ſmák máią.

Flos

FLOS III.

Votum Virginitatis, trimulæ.

TRiennis adolescentula, verè dilexit nimis Dilectum, *qui pascitur inter lilia:* ideoq; repugnante quidem ætate; at intus deproperante, maturam heroicarum virtutum messem, Diuini amoris igne; inter crepundia, iam Virago, *Filias Regis supergressa vniuersas;* Sponso Virginum, Virginitatem suam sacrauit. Dubium, rationis, an voti prius compos? vix dum gemmans, & simul tam maturo prædiues fructu, vitis aurea, *virgines germinans.*

ICON.

HIEROGLIPHICON.

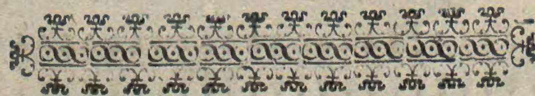
Agno, QVI PASCITVR INTER LILIA, *primum florem explicantia, Cor flammis æstuans, Puella offert.*

LEMMA.

Vbi est thesaurus tuus.

EPIGRAMMA.

O cordis decus omne mei! qui pasceris inter
Lilia! ne desint pascua grata tibi;
Accipe votiuum, quem trimula planta resignat,
Hunc florem! pariles mille datura breui.

KWIAT III.

Slub Pánieńſtwá w trzećim Roku.

WE trzech lećiech Pánienká, prawdźiwie vkocháłá wielce, Báránká *páſſacego ſię między liliámi:* dla czego lubo nie pozwaláły látá; ále wewnątrz, gdy przyśpieſzał, doyzrzáłe cnot odważnych żniwo, Boſkiey miłośći ogień; w dźiećińſtwie iuż dorodna Pánná, *corki krolewſkie vbieżawſſy wſſytkie;* Oblubieńcowi Pánien, Pánieńſtwo ſwoie poświęćiłá. Niewiedźieć, rozum w przod odebráłá, czy ślub oddałá? ledwie co rozkwituiąca, á oraz w doyzrzáły obfituiąca owoc, látorośl winna złota, Pánny rodząca.

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

Báránkowi, KTORY ŚIĘ PAŚIE MIĘDZY LILIAMI, *dopiero rozkwituiacemi, ſerce płomieniem goráiace, Pánienká ofiáruie.*

NAPIS.

Gdźie ieſt ſkarb twoy.

RYM.

Ozdobo wſzytká moiá! co ſie páśieſz miedzy
Liliámi, ábyś miał ten pokarm tym predzy;
Weźże ten kwiát trzyletniey látorośli! ktory,
Tyśiac inſzych z prowádźi, ná twe ſwiete gory.

Flos

FLOS IV.

In Vngariam Beatæ deductio.

SEu ratio Statûs confinium Regnorum, plerumq; pactis connubialibus intimius coalescentium; seu zelotes Diuus amor: vt haberet cor Sponsæ, *argentum igne examinatum, probatum, terræ purgatum septuplum,* totus aureus ipse; Paranymphos Regni Vngariæ, in Poloniam adsciuit; Colomano filio Andreæ Regis trimulo, parilis ætatis Salomeam Sponsam de futuro, poscentes. Diu ambigui Parentes, cessêre tandem, magis prouidentiæ Diuinæ (*à fine vsq; ad finem attingentis fortiter, & disponentis omnia suauiter*) quàm importunis precibus, & asperioribus, iteratò repetitis minis: securi, innocentiam trium puerorũ, in camino ignis: fidẽ Danielis, in lacu leonum: castitatem Ioseph, Zusannæ, & Iudith Heroinæ, etiam in medio opprobrij, illæsam fore.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Aquila alba euolat, super montes vinum germinantes.

LEMMA.

Si sumpsero pennas diluculò, illuc manus tua deducet me.

EPIGRAMMA.

I bona! viniferis, summo sacra lilia Sponso,
Infer culminibus! sic reor astra volunt.
Sarmatica, externo nunquam sub sole, colorem
Mutauit Volucris: Dos sua summa, nitor.

KWIAT IV.

Do Węgier Błogosławioney wydánie.

CZy to cáłość pogránicznych Krolestw, częstokroć przez zmowy Małżeńskie, ściśliy iednoczących się; czy żárliwa Bozka miłość : áby miáłá serce oblubienice, *srebro w ogniu tribowáne, doświádczone, z ziemie oczyszczone śiedmkroć*, wszytká złota sámá ; Dźiewosłęby Krolestwá Węgierskiego, do Polski zprowádźiłá; Kolomanowi, Synowi Andrzeiá Krolá w trzećim roku, tychże lat Sálomei, zá Oblubienicę zámowną, żądáiących. Długo chwieiący się Rodźice, áż też dáli mieysce, więcy opátrzności Boskiey, *(od końcá do końcá dochodzącey potężnie, y rozporządzáiącey wszytko wdźięcznie ;)* niż vprzykrzonym prożbam, y surowym raz y drugi ponowionym groźbam : vpewnieni, iż niewinność trzech Pácholąt w piecu ognistym : wiárá Dánielá w iámie lwicy : czystość Iozefá, Zuzánny, y Iudity odważney, by też wśrod obelżywośći, nienáruszona bydź miáłá.

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

Orlicá biała przelátuie, ná gory wino roczące.

NAPIS.

Ieżeli przybiorę pior ná świtániu, tám ręká twoiá odprowádźi mnie.

RYM.

Idź! poświecone Bogu, miedzy winogrády
Węgierskie, wnieś lilie: ták chcą Boskie rády.
Polska Orlicá, obcym przy słońcu, białośći
Nie tráći : iey to posag, bárwá niewinnośći.

Flos

FLOS V.

Desponsatio Beatæ cum Colomano.

ABijt igitur sacra DEO hostia, Filia Iephte, Pannonicis in montibus, virginitatis deuotæ, illustre trophæum erectura, illustrius virginitate Sponsi: quo cum iisdem sub nutritijs pietatis, ac disciplinarum trabeas ornantium magistris, nouenne stadium decurrens; facile datum consortem, imitatorem illibatæ inuenit puritatis: quam illa regno, omnibusq; caris eius, longè antehabuit. *Quàm pulchri sunt gressus tui, Filia Principis, in calceamentis* frenatæ carnis! progressus tui in virtutibus, humanas opes excedentibus, QVAM PVLCHRI SVNT, FILIA PRINCIPIS!

ICON.

HIEROGLIPHICON.

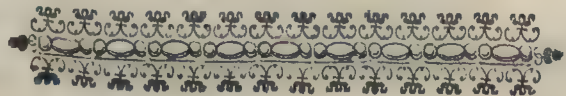
Desponsatio Matris DEI, *cum Sancto* IOSEPH, *intra lilia, surculis vitis illigata.*

LEMMA.

Vinum germinans Virgines.

EPIGRAMMA.

Conueniunt animis, intacta sacraria casti
Corporis, euincit virginitatis honos.
Liligerâ suffulta basi, quàm suauia cælo,
Vitis producit vina pudicitiæ!

Kwiát

KWIAT V.

Záślubienie Błogoſłáwioney z Kolománem.

POszłá tedy poświęcona Bogu ofiárá, Corká Iefte, ná Węgierſkich gorách, pánieńſtwá poślubionego, známienity znák zwyćięſki áby wyſtáwiłá, známienitſzy pánieńſtwem Oblubienicá: z ktorym pod iednemiż piáſtunámi w pobożnośći, y w náukách ſzárłáty Páńſkie ozdabiáiących miſtrzámi, dźiewiętołetni zawod przepędźiwſzy; łátwo oddánego, małżonká, náśládowcę nienáruſzoney nálázłá czyſtośći: ktorą oná nád kroleſtwo, y wſzytkie iego wdźięcznośći, dáleko przekłádáłá. *Iák piękne ſą kroki twoie, Corko Xiążęca, w obuwiu* zmartwionego ćiáłá! poſtępki twoie w cnotách, ludzkie śiły przechodzących, *iák piękne ſą, Corko Xiążęca!*

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

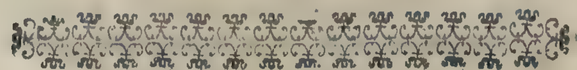
Záślubienie Mátki Bożey, z Swietym Iozefem, miedzy liliámi, látorośla winna, przewiazánemi.

NAPIS.

Wino rodzace Pánny.

RYM,

Wchodza wzwiazek vmyſlu; ále wczyſtym ćiele,
Niezkáżonę pánieńſtwo, łożnicę im śćiele.
Winna látorośl, z czyſta lilia złaczona,
O iáko wdźieczne niebu, rodźi Pánien groná!

Flos

FLOS VI.

Votum Tertij Ordinis Sancti Francisci.

Hortus conclusus, fons signatus; vt signaculum super cor, vt signaculum super humeros, Sponsa Sponso cælesti. Thesaurum inuentum, quem simplex promissio absconderat; Solenni voto, Seraphici Francisci Tertium Ordinem, cum Colomano professa, & *Soror & Coniunx*, Deo consecrat. Verè *Sapiens Virgo, vnaq; de numero prudentum*! quæ Paradisum in terris, statu innocentiæ vernantem, custodiâ Cherubim, romphæam hanc flammantem vibrantis, firmiter communiuit.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

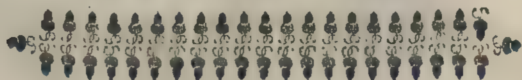
Hinc stigmata Sanctus Franciscus recipit; isthinc pantheræ, odorem suauem spiranti, imminent bini cerui.

LEMMA.

Trahe me; in odorem.

EPIGRAMMA.

O Paradisi animæ! quibus est in virgine terra,
Innocuæ vitæ, conciliatus amor.
Angelico, fixum Seraphin, ita calle prementes:
Vos homines, terræ num loquar esse Deos?

KWIAT VI.

Slub Trzećiey Reguły S. FRANCISZKA.

O*Grod zámkniony; żrzodło zápieczętowáne; iák ſignet ná ſercu; iáko ſignet na rámieniu*, Oblubienicá Oblubieńcowi niebieſkiemu. Ználeźiony ſkarb, ktory prywatna obietnicá zákryłá; vroczyſtym ślubem, Seráfickiego Fránćiſzká Trzećią Regułę, z Kolomanem przyiąwſzy, y *Sioſtra y Małżonká*, Bogu poświęćiła. Prawdźiwie *madra Pánná, y pierwſza z roſtropnych*! ktora Ray ná źiemi, ſtanem niewinności kwitnący, ſtrożą Cherubiná, mieczem tym ogniſtym robiącego, potężnie opátrzyłá.

OBRAZ.

WYOBRAŻENIE.

Z tąd piatná Swiety Fránćiſzek odbiera; z owąd ryśiá, zapách wdźięczny tchnacego, śćigáia dwáy ielenie.

NAPIS.

Poćiągniy mnie; ná zapách.

RYM.

O Ráyſkie ſtadło! ktorych w źiemi nieruſzony
Czyſtego życia, áffekt był dźiwnie złączony.
Zá Seráfinem, droga Anielſka idacy,
Ludźieśćie? czy Bogowie ná źiemi żyiacy?

Flos

Trahe me
In odorem

VI.

FLOS VII.

Mortificationes, Orationes nocturnæ.

VIrgo *cogitat quæ Domini sunt: vt sit sancta corpore & spiritu;* carnem ieiunijs, cilicio triplici, & id genus asperitatibus, per duo de triginta annos nequicquam intermissis, macerat; oculis arctam custodiam, *ne vanitates hauriant* admouet: vultûs serenam maiestatem lacrymis: ornamentorum *fallacem gratiam*, vestimentis viduitatis compescit: insomnes noctes, profundæ rerum Diuinarum contemplationi, orationique impendit: mereturque in eâ, confirmationis in gratiâ, nouissimum Verbi de cruce respondentis verbum; *Consummatum est.*

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Genij boni, malum flagello coërcentis, & ignes eius restinguentis, triumphus.

LEMMA.

Non extinguetur in nocte, lucerna eius.

EPIGRAMMA.

O amor! ô vt mors fortis dilectio! quam non
Exstinguit tantus sanguis, & vnda fluens.
Ipsa ego profusi, rea sum, mi Sponse, cruoris!
Viuam? & amore tui, non magis emoriar?

KWIAT VII.

Vmartwienia, Modlitwy nocne.

P*Anná myśli otym co Páńſkiego ieſt: áby byłá świętá ćiáłem, y duchem*; ćiało poſtámi, włośienicą troiáką, y podobnemi oſtrośćiámi, przez dwádźieśćiá y ośm lat, by námniey niezániechánemi martwi: oczom śćiſłą ſtraż, *żeby prożnośći nie czerpáły* przydáie: twárzy pogodną wſpániáłość, łzámi; ſtroiow zdrádliwą wdźięczność, odźieniem wdowim vſkrámia: bezſenne nocy, w głębokim rzeczy Boſkich vważániu, y ná modlitwie tráwi: y zásługuie vtwierdzenia włáſce, oſtátnie, SŁOWA z krzyżá mowiącego, ſłowo: *Spełniło ſię.*

OBRAZ.

WYOBRAŻENIE.

Duchá dobrego, złemu biczem dogrzewáiącego, y ogńie mu gáſzącego, triumf.

NAPIS.

Nie zgáśnie wnocy, świátło iey.

RYM.

O miłośći śmiertelne pożáry! zgáſzone
Nie ieſteśćie, przez tákiey krwi, morze czerwone!
Iam ſámá, Oblubieńcze, winná tey gorzkośći!
Zyieſz? nie ráczey z twoiey vmieram miłośći?

Flos

FLOS VIII.

B. Cunegundim in Poloniam ablegat.

LVſerat in aula fratriæ, germana Colomani, quinquennis Kinga, aliàs Cunegundis. Quid? *Rebecca, puella decora nimis, virgoq; pulcherrima?* vt fratri Pudico, loco ſui, redderet ſororem Sponſi pudiciſſimam; ciſtæ hædinis pellibus hirtæ, volentem recludit infantulam: gemmaſq; ſimulans, vnionem vtriuſq; Regni, omni vinculo ſolidiorem, contribulibus credit. Dein vt Reginæ matris Mariæ, graues iras molliat; furtum puerile, innocens noxa, virgâ minaci ſcapulis admotâ, eluit. Quàm *bonus* ſine felle *dolus*! quantum ſanctitatis facinus, & exceſſus!

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Aquila prædam, circumuolantibus volucribus dimittit.

LEMMA.

Deditq; prædam domeſticis ſuis.

EPIGRAMMA.

I pretioſe, bonis auibus, theſaure! ſororis
Germano, gratas exhibiture vices.
Hâc ego te, Fratri deſpondeo lege Pudico;
Quâ tuus in ſponſam, me Colomanus habet.

KWIAT VIII.

B. Kunegunde do Polſki wydáie.

WYchowánie miáłá, ná páłácu Brátowey, Rodzona Kolomaná, w piąći lećiech Kingá, álbo Kunegundá. Colz! *Rebeká, dźieweczká vrodźiwa wielce, y Pánná naypięknieyſa*! áby Brátu Wſtydliwemu, ná mieyſce ſwoie, oddáłá śioſtrę Oblubiencá naywſtydliwſzą; w ſkrzyni kozłowemi ſkorámi koſmátey, zezwaláiącą zámyka dźiećinę: á zmyśláiąc Perły, iedność oboygá kroleſtw, nád wſzytkie obowiązki trwálſzą, źiemkąm wydáię. Potym áby Krolowey mátki Máriey, ćięſzkie zágniewánie vbłagáłá; kradźieſz dźiećinną, niewinna winowáycá, rozgą groźliwą ná plecy z puſzczoną, oczyſzcza. Iáko dobra bez żołći zdrádá! iák wielki świątobliwośći grzech, y wyſtępek!

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Orzeł obłow, zálátuiacemu ptáſtwu puſzcza.

N A P I S.

y oddáłá łup domownikom ſwoim.

R Y M.

Idźże w Boży czás, drogi ſkárbie! zoſtań ktemu
Ná mieyſcu własney śioſtry, Brátu Wſtydliwemu.
Tym práwem záreczam ćie, memu Pudikowi;
Ia twemu, iák zmowionam ieſt Kolomanowi.

Flos

FLOS IX.

Regina Haliciæ coronatur.

PAtientiæ, aſperrimis aduerſitatibus eruditæ, tantò conſpe-ctiùs, vt eſſet omnibus exemplar; Haliciæ, quæ Regia olim, Supremorum Ruſſiæ Principum, & Metropolitana, ex poſt Leopolim tranſlata, ſedes erat; per Vincentium Kadłubek, Epiſcopum Cracouień: Leſci Principis Legatum, eximiæ ſanctitatis virum, circa A. D. 1217. vncta, & coronata cum Colomano, rerum totius albæ Ruſſiæ, ſeu Galaciæ potitur. Bis infidi Populi, fallaci genio, exuta Regno, carceremq; & mille incommoda paſſa: bis reſtituta: æquam in aduerſis, ac proſperis ſeruauit mentem: boniſq; mala data rependens, *ſicut lilium inter ſpinas*, vberius multò efflorut. Nimirùm & ipſe, cui ſe bino ante voto obſtrinxerat; *Sponſus Sanguinum*, cum ſuprema pro nobis patitur; tum demum, *Ieſus Nazarenus Rex Iudæorum*, ſpinis coronatus inauguratur.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

De nube, binæ manus protendunt lilia, coronis aureis redimita.

LEMMA.

Nec Salomon, ſicut vnum ex illis.

EPIGRAMMA.

Edomitâ, penitùſq; fugatâ carne rebelli;
Ritè coronatur Regia Virginitas.
Lilia præſtabunt auro Stephanoma? vel iſtis,
Poſthac obryzum, num Diadema dabit?

Kwiát

KWIAT IX.

Krolowa Hálicka vkoronowana.

Cierpliwości, zbytnie przykremi przećiwnośćiámi wyćwiczoney, tym wydátnieyſzym, áby byłá przykłádem; w Háliczu, gdźie Xiążęca kiedyś, naywyzſzych rządow Ruſkich, y Arcibiſkupia, potym do Lwowá przenieśiona, ſtolicá byłá; przez Wincentego Kádłubká, Biſkupá Krákowſkiego, Leſzká Xiążęćiá Poſtá, známienitey świątobliwośći męzá, około R. P. 1217. pomáſzczona y vkoronowána z Kolománem, rządy wſzytkiey Biáłey Ruśi odbiera. Dwákroć wiárołomnego ludu, wrodzoną zmiennośćią, wyzutá z krolestwá; więźienie, y tyśiąc przykrośći znioźſzy: dwákroć przywrocona: iednáki w przećiwnośćiách, y wſzczęśliwośćiach záchowáłá vmyſł: á dobrym, złe oddáne przemierzaiąc, *iáko lilia między ćierniem*, buyniy dáleko rozkwitnełá. Záiſte y ſam, ktoremu ſię, dwiemá przedtym ślubámi obawiązáłá, *Oblubieniec krwią ſpłyniony*, gdy naywięcey dla nas ćierpi; ná ten czás zgołá, IEZVS *Názárenſki Krol Zydowſki*, ćierniem vkoronowány ieſt ogłoſzony.

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

z Obłoku, dwie rece wyſtáwiáią lilie, korondmi złotemi otoczone.

NAPIS.

Ani Sálámon; iáko iedną z tych.

RYM.

Zwyćiężywſzy, zkruſzywſzy bunt rozpuſtny ćiáłá;
Słuſznie Pánieńſka Cnotá, korony doſtáła.
Lilie złotu beda? czy liliam złoto,
Większa od tad koroná? pilnie pytam oto?

FLOS

FLOS X.

Elëémosynaria, in omnes benefica.

CHaritas, Diuinæ bonitatis in genus humanum gradis eluuio, diffusa est in corde Virginis : prodigiosamque necdum prodigam, Regiarum opum in egenos, orphanos, sacros Religiosarum Personarum cætus, Ecclesias, earumq; Ministros, dispensatricem exposuit: eius vestigijs pressius inhærentem, *qui exinaniuit semetipsum, formam serui accipiens:* famula facta famulabus suis, ancilla subditis, pauperum prouidentissima Mater, & pupillorum Tutrix.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Feruet opus, vindemia cælestis.

LEMMA.

De benedictionibus & metet.

EPIGRAMMA.

O benedicta manus! cui vitam tantus egentûm,
Debebat populus! cui sacra templa decus!
Iam legis immensam meßem! tunc larga fuisti;
Prodiga sis nobis nunc, benedicta manus!

D Kwiát

KWIAT X.

Iálmužnicá, wßytkich Dobrodźieyká.

MIłośierdźie, Boſkiey dobroći ná narod ludzki przebieráiące wylanie, rozpłyneło ſię w ſercu Pánieńſkim: y náder dźiwną, nie tylko rozrutną Krolewſkich ſkárbow, ná potrzebne, ośierociáłe, święte Zakonnych Oſob zgromádzenia, kośćioły, y ludźie Duchowne, Podſkárbią podáło: w tego ſtropy tudźieſz wſtępuiącą, *ktory wyniſczył ſámego śiebie, poſtáć ſługi wźiąwſzy*: Służebną ſtáłá ſię ſłużebnicam ſwoim, Sługą poddánym, vbogich zabiegłą dźiwnie Mátką, y śierot Opiekunką.

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

Przyteża robotá zbioru niebieſkiego.

NAPIS.

y zbłogoſłáwieńſtwá zbierác będźie.

RYM.

Błogoſłáwiona reko! ktoraś odżywiáłá
Ták wielu, Domy Boſkie ktoraś okrywáłá.
Iuż maß ták wielkie źniwo! byłáś przedtym hoyna;
Badź nam teraz rozrutna, o reko doſtoyna!

FLOS

FLOS XI.

Mors Regis Colomani.

QUinque de triginta annos, vitam Angelicam, in fragili carne professi, exegerunt: cùm supremam legem, mutuæ ab inuicem separationis, desuper accipiunt; felici ac beato fine, Colomani Regis adimpletam. A. D. 1240. Parentauit castis lachrymis, integerrimæ fidei, & illibati pudoris, desideratissimo Consorti: vnàq; Sponso virginitatis suæ, dulce Epithalamium, profuso in gaudia corde cecinit: *Dilectus meus mihi & ego illi, qui pascitur inter lilia: inueni quē diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam.*

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Turtur vidua, orbitatem suam, in arbore duntaxat aridâ, gemitu ad cælum sublato, deinceps solatur.

LEMMA.

Orphano tu eris adiutor.

EPIGRAMMA.

Iam tua, Sponse, subest, electe ex millibus, hora;
En lachrymæ! vinum perfice lætitiæ.
Nupta fui Dilecte tibi, sed fœdera casti
Seruaui thalami: libera viuo tibi.

KWIAT XI.

Smierć Królá Kolomaná.

DWádźieśćia lat y pięć, żywot Anielſki, w vłomnym ćiele záchowawſzy, przepędźili: áż śmiertelny wyrok, ſpolnego od śiebie rozłączenia, zniebá odbieráią; ſzczęśliwym y błogoſławionym dokończeniem, Kolomaná Królá wypełniony. R. P. 1240. Oddáłá oſtátnią vſługę, czyſtemi łzámi, nieprzełamáney wiáry, y nienáruſzonego wſtydu, pożegnánemu Małżonkowi: á oraz Oblubieńcowi pánieńſtwá ſwego, ſłodkie Godowepienie, rozpływáiącym wrádośći ſercem wyśpiewáłá: *kochánek moy mnie, á ia iemu, ktory śię páśie między liliámi: nálázłám ktorego vkocháłá duſzá moiá; doſtáłám go, y nie opuſzczę.*

O B R A Z.

WYOBRAŻENIE.

Synogárdlicá owdowiáłá, ośierocenie ſwoie, ná ſuchym tylko drzewie, ieczeniem w niebo podnieśionym, ná potym ćieſzy.

NAPIS.

Sierośie ty będźieſz wſpomożyćiel.

RYM.

Moy z tyśiacá wybrány! przyſzłá twá godźiná:
Owoż łzy! przemienże ich, ná godowe winá.
Gdym małżonká, czyſtym ći dochowáłá wiáry;
Nuż teraz; kiedy mnie te, vwalniáia máry?

FLOS

FLOS XII.

Fundatio Cœnobij in Zawichost, Professioq;.

REgni mundiq; curis expedita, cælestem Religiosi statûs vitam, quam semper anhelabat, auspicari quàm primùm gestiens; in Zawichost, vico Istulæ imminente, (quem Pater Lesco, immortali triumpho, de Romano Roxolaniæ Principe, ibidem cum ingentibus copijs, ad internecionem deleto, illustrauerat,) exstruit Parthenon, Regiâq; liberalitate Fratris Pudici, amplissimè dotat. Vbi numeroso Virginũ choro stipata, crinem Deo sacrum, cum ijsdem totondit; ac in manibus Prandotæ, Episcopi Cracouiensis, vitæ integerrimæ viri, solenniter Religionem S. Claræ professa, Virgoque virginum Mater consecrata; *facta est quasi oliua fructifera, in Domo DEI*: filiæq; eius *sicut nouellæ oliuarum, in circuitu mensæ suæ. Lætare sterilis quæ non paris! quia multi filij desertæ, magis quàm eius, quæ habet virum.*

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Aquila euolans versus solem, pennas sibi vellicat.

LEMMA.

Renouabitur iuuentus tua.

EPIGRAMMA.

Vni Sponsa viro, virgo castißima, Christo:
Erigit vt thalami, Regia tecta sui!
VNA COLVMBA, *pijs excludes partubus, isto*
In nido, quantùm pignora cara DEO!

Kwiát

K W I A T XII.

Záłożenie Klaßtoru w Záwichośćie, y Sluby Zakonne.

PAństwá y świátá zgryźliwośći pozbywszy, niebieski Zakonnego postánowienia żywot, ktorego vstáwicznie prágnełá, zácząc iák nayprędzey życząc sobie; w Záwichośćie, miásteczku Wiśle przyległym (ktore Oyćiec Leszko, nieśmiertelnym triumfem, z Románá Ruskiego Xiążećiá, támże z wielkiemi woyskámi, ná głowę zniesionego, rozstawił) wystáwia klasztor Pánieński y Krolewską szczodrobliwośćią, Brátá Pudyká obfićie nádáie. Gdźie licznym Pánien orszakiem otoczona, wárkocz Bogu ofiárowány, z temiż postrzygłá; y wrękách Prandoty Biskupá Krákowskiego, żyćia doskonáłego człeká, vroczyśćie Zakon S. Klary przyiąwszy, y Pánną Pánien Mátką poświęconą zostáwszy; stáłá się iáko Oliwá *płodna w Domu Bożym*: á Corki iey *iáko látorośli Oliwne, nákoło stołu iey. Wesel się niepłodna ktora nie rodźiß! bo wiele dźiatek opußczoney, więcey niż tey, co ma mężá.*

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Orlicá wylátuiąca ku słońcu, wpierza się.

NAPIS.

Odnowi się młodość twoiá.

RYM.

Iednemu czysta Pánná, ślubna Chrystusowi:
Iák krolewska łożnice onemu stanowi!
IEDYNA GOŁĘBICO! *iáko z gniazda tego,*
Wywiedźieß waźieczne dźiatki, dla Bogá sámego!

Flos

FLOS XIII.

Prima incursio Scytharum, igni ferroq; vastat Virginis Cœnobium.

SÆua, crudelissimæ gentis Tauricanæ tempestas: quæ tum primum per Regnum Poloniæ, vicinamq; Silesiam, & Morauiam, horrendùmquam detonuerat, Anno Dñi. 1260. igni, in sacras eius Monasterij ædes; ferro in Deodicatas hostias, debacchata est. Sexaginta prope Virginum chorus innocens, vno ictu gladij cadens; totidem palmas erexit, vtrâq; Martyrii & Virginitatis laureolâ vernantes. Aberat tum negotiorum causâ Cœnobij sui, Pia Mater: venit ad tristem nũtium è Castro Sendomiriensi: vidit funera filiarum, sacrosq; cineres lachrymis calentibus lustrans, sepulturæ parauit: atque ita purpureas Paradisi sui rosas, spineæ coronæ *Sponsi sanguinum* innectens; immaculata germina, *Agno sine macula* dedicauit.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Christo crucis baiulo, Genij cælestes, lilia rosis redimita offerunt.

LEMMA.

Messui myrrham primam.

EPIGRAMMA.

Sponse veni! rubuêre tibi sacra lilia! primam
Messui ohe myrrham, collige Sponse, veni!
O ego purpurei flores, stephanoma parâssem
Vobiscum Sponso! cælica messis aue!

Kwiát

KWIAT XIII.

Pierwſze wtárgnienie Tátárſkie, ogniem y mieczem puſtoſzy Pánieńſki Klaſztor.

SRroga, nayokrutnieyſzego narodu Tátárſkiego burza: ktora pierwſzy on raz, przez kroleſtwo Polſkie, y pobliſkię Slążko, y Moráwę, ſtráſzliwie pioruny rzućiłá, R. P. 1260. ogniem, ná święte onego klaſztoru mieſzkánia, mieczem ná poślubione Bogu ofiáry, dźikość ſwoię wylałá. Sześćdźieśiąt bliſko Pánien grono niewinne, rázem wyćięte vpadſzy, tylcż palm wyſtáwiło, obiemá Męczeńſtwá y Pánieńſtwá koronámi rozkwitłych. Nie byłá ná ten czás, dla ſpraw klaſztoru ſwego, pobożna Mátká: zbieżáłá ná ſmutną nowinę z Grodu Sendomirſkiego: obaczyłá martwe ćiáłá corek, y święte relikwię łzámi rozgrzanemi z krapiáiąc, do pogrzebu przygotowáłá: á ták ſzkárłatne Ráiu ſwego roże, w ćierniową koronę, *Oblubieńcá krwią z płynionego* wplatáiąc, niepokaláne látorośli, *Báránkowi bez zmázy* ofiárowáłá.

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Chryſtuſowi krzyż dźwigáiacemu, Anyołowie, lilie rożámi vwieńcowáne ofiáruią.

NAPIS.

Zażałem mirę przednią.

RYM.

Przydź kochánku! rumiáne widź lilie twoie!
Zążełám pierwſza mire; przydź, zbierz żniwo moie.
Ah żem Oblubieńcowi, nie wiłá tákiego
Wieńcá z wámi! Witayćie drogie ſnopki iego!

Flos

FLOS XIV.

Secunda Fundatio, in Lapide S. Mariæ.

P*Vlchra Noëmi*, eademq; *Mara, id est amara: quia amaritudine, valde repleuit* eam *Omnipotens: egressa est de loco peregrinationis suæ. Aquila magnarum alarum, volauit in desertum, in locum suum, à facie serpentis*: vulturumq;, cadaueribus innocuæ prolis suæ pastorum, cruentam ingluuiem vitans, tutiora quæsiit; ac præruptis in rupibus, *de Lapide S. Mariæ* nidum posuit, Petram Thebaidis, sacram illam Eremum dixeris; in qua periculorum secura, soli seruire DEO, cum filiabus, feruentius satagebat: Dux ipsa & auspex, ad omne opus bonum, statumque perfectum, omnibus; immo operaria, onerumq; baiula, vna pro omnibus. Adolescentularum quoq; de seculo venientium, non secus ac velatarum Virginum, sanctæ educationi, & operationi, solicitè intenta. Videres simul *florentem vineam* illam, & *germinantem mala Punica*! audires dulcem Sponsæ vocem: *In portis nostris, omnia poma noua, & vetera, Dilecte mi, seruaui tibi.*

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Turtur deducit pullos, in nidum cruci impositum.

LEMMA.

Vbi ponat pullos suos.

EPIGRAMMA.

Rupes nascentem, Rupes tenuit morientem
Dilectum: nequit hâc carior esse domus.
Carpe viam Sponsi, soboles mea dulcis! Eremo
Et super hac, soli viuere disce Deo.

E Kwiát

KWIAT XIV.

Wtore Záłożenie, ná Skále S. Máriey.

P*Iękna Nòèmi*, táż y *Mara*, to ieſt *gorzka : bo gorzkośćią bárdzo napełnił ią Wſzechmogący : wyſzłá z mieyſcá pielgrzymowánia ſwego Orlicá wielkich ſkrzydeł, wyleċiáłá ná puſtynią, ná mieyſce ſwoie, przed obecnośćią wężá* : y ſępow, trupámi niewinnego płodu iey wypáſtych, okrutnego żárłoctwá chroniąc ſię, vbeśpieczenia ſzukáłá; áż ná przerwiſtych ſkáłách, *z kámienia S. Máriey*, gniazdo záſadziłá. Skáłą Thebáidy, Swiętą onę Puſtynią názwałbyś ; ná ktorey od niebeśpieczeńſtw vbeśpieczona, ſámemu ſłużyć Bogu, z Corkámi goręcey vśiłowáłá: Wodz ſámáż y Powod, do wſzelkiego czynu dobrego, y ſtanu doſkonáłego, wſzytkim ; y owſzem robiąca, y ćiężáry ponoſząca, iedná zá wſzytkich. Pánienek tákże z świátá przychodzących, nie ináczey, iáko Zakonnic Pánien, świętego wychowánia, y ſpráwowánia troſkliwie pilnuiąca. Widźiałbyś oraz *kwitnącą Winnicę* onę, y *wydáiącą iáblká gránatowe* ! Słyſzałbyś ſłodki głos Oblubienice : *w bramách náſzych, wſzytkie owoce nowe y ſtáre, Kochánku moy, záchowáłám ći.*

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Synogárlicá z prowadza dźieći do gniazdá, ná krzyżu wyſtánego.

N A P I S.

Gdźieby oſádźiłá dźiatki ſwoie.

R Y M.

Skáłá vrodzonemu, ſkáłá vmárłemu
Wczás Pánu : Skáłá pokoy ieden, ſercu memu.
Wdrożćie ſie zá Kochánkiem, me Dźiatki! Puſtyni
Tá, ſámemu żyć Bogu, będźie wam miſtrzyni.

FLOS

FLOS XV.

Prænuntia mortis hora.

PRidie festi S. Martini Episcopi, post vigilias noctis, in psalmodia & oratione peractas; dum inter Missarum solennia, verba Euangelij altiùs contemplatur: adurenteq; liquidum cor, Diuini amoris igne, intus vehementiùs æstuat; febriculâ exterius corripitur. Prædocet actutum, *tempus resolutionis suæ instare*: sacram supellectilem, opere suo & ære factam, Ecclesijs distribuit: curam sepulturæ suæ, beneplacito Fratrum S. Francisci committit: totâque mente Deo adhærens, corde, ore, continuò ruminat: *Cupio dissolui, & esse cum Christo! Quis nos separabit à charitate Christi? an mors?*

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Phœnix solis ardoribus inflammata, in nidulo suo, in fauillas abit.

LEMMA.

Non moriar, sed viuam.

EPIGRAMMA.

Languet! amorne? febrisne pios depascitur artus?
Maximum amoris, vbi commemoratur opus.
O Phœnix! solis moriens orientis ad ignes!
Nasceris, nido non moriêre tuo.

KWIAT XV.

Przepowiádáiaca o śmierći godźiná.

DZień przed świętem S. Marćiná Biſkupá, po czućiu nocnym, ná śpiewániu y modlitwie odpráwionym; kiedy pod czás Mſzy świętey vroczystośći, słowá Ewángeliey głębiey rozważa; á przypaláiącym rozpływáiącego ſercá, Boſkiey miłośći ogniem, we wnątrz goreie; frebrą ná ćiele vięta zostáie. Opowieda záraz, że *czás iey rozwiazánia przychodźi*: święty ſprzęt, pracą ſwoią y nákłádem zrobiony, kośćiołom podźiela: rozrządzenie pogrzebu ſwego, vpodobániu Bráći S. Fránciſzká oddáie: á cáłym vmyſłem z Bogiem ziednoczona, ſercem y vsty, vſtáwicznie przemawia: *Prágnę bydź rozwiazáná, y zostawáć z Chryſtuſem. ktoż nas oderwie od miłośći Chryſtuſowey? czy śmierć?*

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Fenix słońcá vpałámi gorąiacy, w gniazdźie ſwoim, w perzyne ſie obráca.

NAPIS.

Nie vmrę, ále żyć będę.

RYM.

Mdleie! miłość? czy frebrá świete członki trawi?
Gdy naywiekſzey miłośći ofiárá ſie ſpráwi.
O Fenikśie, w słoneczney ſpalony iáſnośći!
Odrodźiſz ſie, nie vmrzeſz w tákiey goracośći.

Flos

FLOS XVI.

Apparitio Sanctissimæ Matris DEI.

INuictam *super lectum doloris*, Famulæ suæ patientiam, sex dierũ spatio exercitã; antequã *septimo, ab omni opere suo requiesceret;* Augusta Cælorum lenire dignata est, apparens cũ choro Angelorum, grauiter fatiscenti. Inclaruit subitò augustiore serenitate, efflorescens vultus, vi morbi extenuatus: labiaq; post internum, cum DEI Matre colloquium, subrisêre hilariùs. Nouitatem rei admiratæ adstites, quid hoc est Amma? aiunt: In medio amarulenti maris, tam dulcis orta malacia? in naufragio, tam lætum celeusma? Queis illa: Matrem Domini mei accipio: Dominam meam, ad indignissimum mancipium suum, tam humaniter diuertentem adoro. O Mater hominis DEI! tam humana! tam popularis Maiestas tua est!

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Cælestes Paranymphi, ridentis Sponsæ, hilarem vultum obseruant.

LEMMA.

Ridebit in die nouissimo.

EPIGRAMMA.

Sponsi Mater adest! sapiens somnum excute virgo!
Hâc praeunte, suo discubitura toro.
Ridet ohe! casto figet quàm dulcia Sponso
Oscula! quæ thalamum, sic subit illa suum.

K W I A T XVI.

Widzenie Nayświetſzey Mátki Boſkiey.

Niezwyćiężoną, *ná łożu boleśći*, Sługi ſwoiey ćierpliwość, przez ſześćiu dni przećiąg zaprawioną; nimby *w śiodmy, od wſzelkiego dźiełá ſwego wypoczęłá*; krolowa Niebá zelżyć raczyłá, pokazawſzy ſię z chorem Aniołow, ćięſzko vſtáiącey. Roziáśniáłá nátych miaſt, weſelſzym wypogodzeniem rozkwituiąca twarz, vćiążeniem choroby wyniſzczona: y vſtá, po wnętrzney z Boſką Mátką rozmowie, rozśmiały ſię vćieſzniey. Nagłey odmiánie dźiwuiące ſię przyſtáwy. coż to ieſt Mátko? mowią: Wſrod gorzkiego morzá, ták ſłodkie weſzło vćiſzenie? w toni ták weſoła wśiadána? ktorym oná: Mátkę Páná mego przyimuię; Pánią moię, do nayniegodnieyſzey niewolnice ſwoiey, ták ludzko przychodzącą witam. O Mátko Człeká Bogá! ták ludzkie! ták poſpolite Doſtoieńſtwo twoie ieſt?

O B R A Z.

W Y O B R A Z E N I E.

Niebieſcy Dźiewoſłebowie, śmieiacey ſie Oblubienice, weſoła twarz vważáia.

N A P I S.

Smiać ſię będzie w dźień oſtáteczny.

R Y M.

Madra Pánno ockniy ſie! Oblubieńcá twego
Idźie Mátká! łożnice tác vśćiele iego.
Smieie ſie! czyſte vſtá, áh Oblubienice!
Iák ſłodko vcáłuia Báránkowe lice.

Flos

FLOS XVII.

Mors Beata.

PRæſentes demum Filias adhortata, vt *inuentum theſaurum cuſtodirent* : *mutuam charitatem*, *ante omnia* fouerent: deſponſationis ſuæ Chriſto Ieſu filio DEI, iugem memoriam haberent; 17. menſis Nouembris die. A. D. 1268. ſurgente aurorâ, moritur an oritur? in ſpecie lucidiſſimi ſideris, cælos penetras; occinente Angelico choro: *Fecundum floruit virga Aaron.* Apageſis omnis hinc luctus! *Non mortua eſt puella, ſed dormit*: cui *obdormienti in Domino*, tam dulcem conciliat ſomnum, harmonia cæleſtis! Octauo dein die, in Eccleſia S. Magdalenæ, intra ſepta eiuſdem aſceterij, ſepelitur: ibidem honorem ſepulturæ Sponſæ ſuæ, Domino procurante, & compluribus miraculis illuſtrante.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Aurora oritur: cæli enarrant gloriam Dei.

LEMMA.

Erumpet quaſi mane.

EPIGRAMMA.

Exorere, auguſtis præſtò coniungere cæli
Sideribus, feruens lampas amore DEI.
Credimus ah! ideo ſummâ fulgebis in auge;
Deſuper vt nobis, cuncta ſerena feras.

Kwiát

KWIAT XVII.

Smierć Błogosłáwioney.

PRzytomne potym Corki vpomniawszy; áby *ználežionego skárbu strzegły: zobopolnæ miłość, náde wszytko* chowały : záślubienia swego Chrystusowi Iezusowi Synowi Boskiemu, vstáwiczną pámięć miáły ; mieśiącá Listopadá 17. dniá. R. P. 1268. o wschodźie iutrzenki, vmiera, czy się rodźi ? w osobie nayświetnieyszey gwiazdy, w niebo przenosząc się; z śpiewaniem Anielskiego choru : *Obsićie rozkwitłá rosczka Aárona.* Precz vstąp wszelka ztąd żáłobo ! *Nie vmárłá Pánná, ále vśypia :* ktorey *záśypiáiacey w Pánu,* tak słodkie smákuie záśnienie, melodia niebieska. Osmego zatym dnia, w kość ele Swiętey Magdáleny, między záwárćiem tegoż klasztoru, iest pogrzebiona : gdźie Vroczystość pogrzebu, Oblubienice swoiey Pan spráwił, y wielą cudow zászczyćił.

O B R A Z.

W Y O B R A Z E N I E.

Iutrzenká wschodźi; niebá ogłaszáia chwałe Bogá.

N A P I S.

Wyniknie iáko poránek.

R Y M.

Wschodź! zárannych gwiazd niebá, iednocz sie z świá-
Iutrzenko. Boska lśniaca nádwszytko miłośćia. (tłośćia!
Wierzem! dla tegoś w słá, ná nayuższym niebie;
Zelyżmy wszelka mieli oṕáirżność od ćiebie.

Flos

FLOS XVIII.

Translatio Cracouiam, incorrupti Corporis Beatæ, mense octauo.

TErtio calendas Iulias, Anni insequentis 1269. Mandato Iudicij, Fori Ecclesiastici, omninò incorruptum, odoreque inusitato fragrans, Virginis corpus (quàm euidens hoc erat, Sanctitatis ac Integritatis indicium!) è tumulo eruitur: Cracouiæ, in Basilica Sancti Francisci, Regio sumptu Fratris Pudici erectâ, deponendum. Quanti valoris illud, apud Deum erat, (*qui custodit ossa Sanctorum suorum*) ex summâ quantum pendebat, deductâ colliges. Quatuor iuga boum, impositam currui mouere non suffecerunt. Iuit tamen subitò, cum primùm Pater Spiritualis, Virtutis S. Obedientiæ, renitentem admonuit: candidissimâ circumuolante, & identidem supra feretrum, requietem quæritante auiculâ. Genium Diuæ dixeris, exuuias suas efferentem, an animantem?

I C O N.

HIEROGLIPHICON.

Turtur pullis incubans, ventis violentissimis nequicquam cedit.

LEMMA.

Quis nos separabit à Charitate?

EPIGRAMMA.

Dulcibus à gnatis, diuelli Virgo nequibat,
Vi summâ; tulit hanc obsequiosa fides.
Hoccine adhæsisti, soboles pia, corde Parenti?
Ad sua cuncta, celer siccine iussa ruis?

KWIAT XVIII.

Przenieśienie do Krákowá, niezkáżonego Ciáłá Błogosłáwioney, w ośm mieśięcy.

Dwudźiestego ośmego dniá Czerwcá, nástępuiącego Roku 1269. zá Rozkázem vrzędowym, Sądu Duchownego; cáłe nienáruszone, á niezwyczáyną wonnośc wydáiące ćiáło Pánieńskie, (iák oczywiste to było, Dźiewictwá y Swiątobliwośći wyznáczenie!) z grobu podnieśione iest: w Krákowie, w kośćiele S. Fránćiszká, Krolewskim nákłádem, Bráta Wstydliwego wystáwionym, do złożenia. Iák wielkiego szácunku v Bogá było, (*ktory strzeże kośći Swiętych swoich*) z summy, ile ważyło, zebrániey doydźiesz. Cztery páry wołow, włożoney ná woz ruszyć nie zdołáły. Szłá iednák záraz, iák tylko Oyćiec Duchowny, o Cnoćie S. Posłuszeństwá, opieráiącey się nápomniał: á bieluśieńka oblátywáłá, y co raz ná trunnie, wypocznienia zábiegáłá ptászyná. Duchá Błogosłáwioney rozumiałbyś, złożenie swoie grzebiącego, czy ożywiáiącego?

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

Synogárlicá dźieći wyśiadáiaca, gwałtownym wiátram námniy nieustępuie.

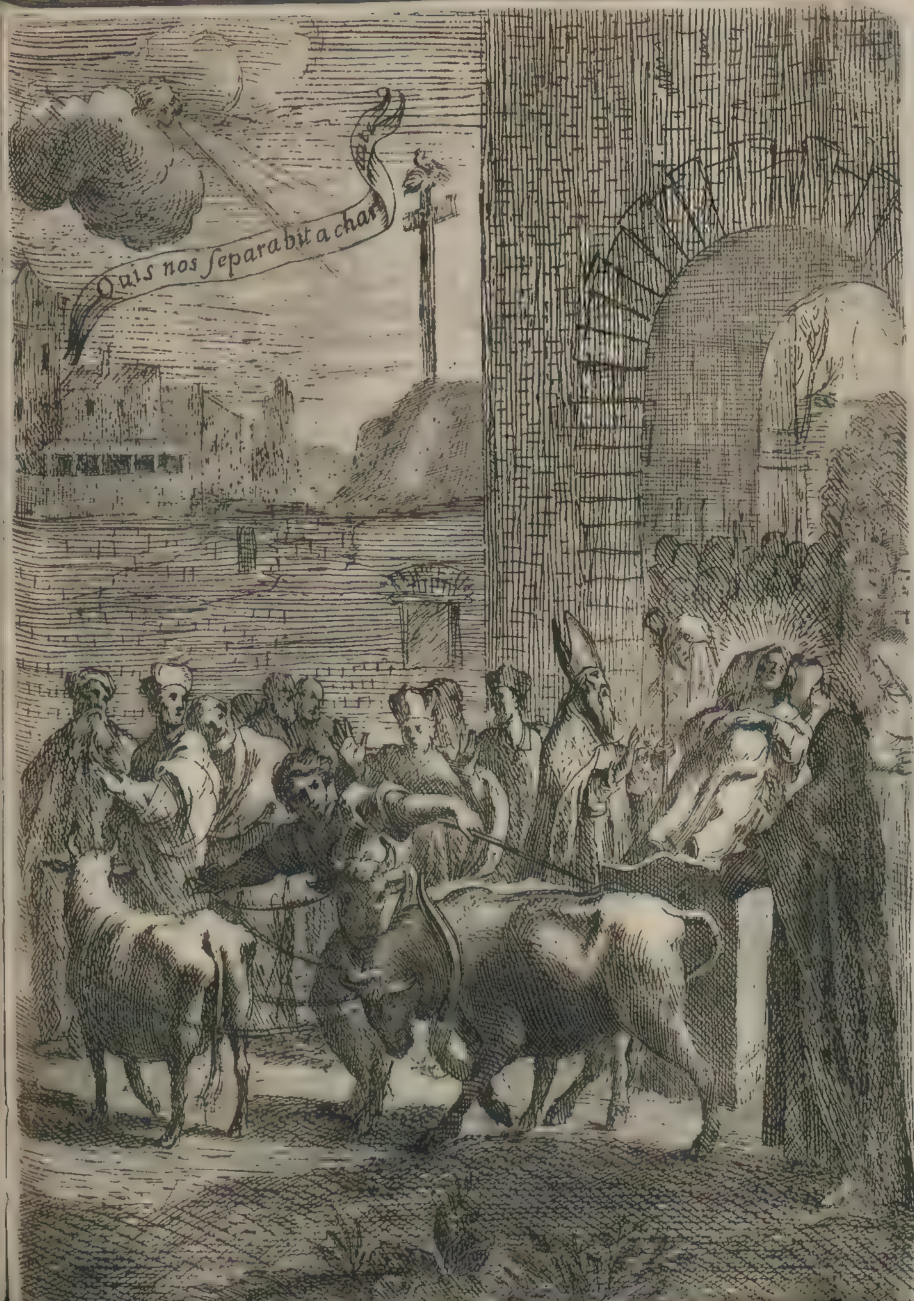
NAPIS.

Ktoż nas oddali od Miłośći?

RYTM.

Oderwáć sie od dźiatek swych, moca nie dáłá:
Szłá záraz, Posłuszeństwá gdźie Cnotá kazáłá.
Czy sie trzymaćie, tákim áffektem, swey Mátki?
Czy iey wola pełnićie, nieodrodne Dźiatki?

Flos

FLOS XIX. *Translatio Conuentûs de Lapide S. Mariæ, ad Ecclesiam S. Andreæ, Cracouiæ.*

DVos supra quinquaginta annos, orbitatem suam filiæ derelictæ deflentes; impetratâ legitimis ex causis, summi Ecclesiæ Capitis veniâ; Matrem proximiùs consecuturæ; Cracouiam, Domicilium transferunt, in Ecclesia S. Andreæ constitutum: extincto ibidem, auctoritate Principis Vladislai, de consensu Episcopi Cracouiensis Nankeri, & Abbatis Sieciechouiensis Patroni, Collegiatæ Titulo, translatisq; ad Ecclesiam S. Ægidij, Canonicis. A. D. 1320. Viciniores foco, materni affectûs flammulis, corda earum penitiùs succendenti; tantò efferbuerunt ardentiùs, *videre* non *sepulchrum*; sed *lucernam*, de *sub modio* sepulchralis vmbræ, in candelabrum Ecclesiæ subleuatam, publicitusque lucentem. Sed tam pia desideria, prope quater centum annis, dilata fuere: Diuino, ideoque inuestigabili Sponsi consilio, Filias Ierusalem adiurantis: *Ne suscitetis, neq; euigilare faciatis Dilectam, donec ipsa velit; donec adspiret dies, & inclinentur vmbræ.*

I C O N.

HIEROGLIPHICON.

Aquilæ conuolant in locum Depositi.

LEMMA.

Vbicunq; erit corpus, ibi congregabuntur.

EPIGRAMMA.

Ibimus! ecquid enim proli, sine matre relictæ,
Rupibus attritæ, subsit in hisce, spei?
Ibimus! ah sine te, intemerata Virago, Parensq;!
Viuere mors! vita est, ad tua busta mori.

KWIAT XIX. *Przenieśienie Zgromádzenia ze Skáły S. Máriey, do kośćiołá S. Andrzeiá, w Krákowie.*

Pięćdźieśiąt lat y dwá, ośierocenie swoie, corki opuszczone opłakuiąc; otrzymawszy z słusznych przyczyn, Nayważszey Kośćiołá Głowy pozwolenie, ku Mátce áby się zbliżeły; do Krákowá pomieszkánie przenoszą, w Kośćiele S. Andrzeiá vstánowione: zniozszy tám, powagą Władysłáwá Xiążęćiá, zá pozwoleniem Biskupá Krákowskiego Nánkerá, y Opátá Siećiechowskiego Podawcе, Kápituły Tytuł: y przeniozszy do kośćiołá S. Idźiego, Kánoniki R. P. 1320. Bliższe ogniá, Máćierzynskiey miłośći płomyszczkámi, sercá ich głęboko podpaláiącego; tym się rozzarzyły goręcey, *widźieć* nie *grob*; ále *świecę, z pod korcá* grobowych ćieniow, ná lichtarz kośćiołá wynieśioną, y iáwnie świecącą. Ale ták pobożne prágnienia, blisko czterech set lat, odwleczone były: Boską, á zátym niedośćigłą Oblubieńcá rádą, Corki Ierozimskie poprzyśięgáiącego: *Nie wzbudzaycie, y ocknąć się nie dayćie Kochánce, poki sámá zechce; poki dźień nie wznidźie, y nie skłonią się ćienie.*

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Orłowie zlátuia się ná mieysce Złożenia.

N A P I S.

Gdźiekolwiek będźie ćiáło, tám się zgromádzą.

R Y M.

Ach idzmy! opuszczone śieroty, niemamy
Kiedy Mátki; coż ná tey czczey Skále czekamy!
Ah idzmy! bez twoiey żyć, Mátko obecnośći;
Smierć iedná! żywot vmrzeć, gdźie twe świete kośći.

Flos

VEnit tandem, *Cresſâ digna dies notâ*, vnaq; de volumine,tot ſeculorum retrolapſorum, feliciùs euoluta. A. D. 1630. menſis Martij ſextâ: quâ Martini Epiſcopi Cracouienſis auctoritate, amoto imprimis altario, in medio Eccleſiæ prædictæ S. Franciſci, ſupra ſepulchrum erecto; ſacra Diuæ Lipſana, binis loculis incluſa, de tenebris prodiêre in lucem, hâc inſcriptione legitimata: *Oſſa felicis memoriæ Dominæ Salomeæ ſunt iſta. A. D. M. CCC. XL leuata, primo lota, hic poſita.* Quis tum Craciæ, ad ſpectaculum tam lætum, tamq; diu ardentiùs exſpectatum, effuſæ plauſus? quæ mens,qui ſenſus Filiabus, immenſùm quàm de Matris negotio ſolicitis? Adlatam ad crates Eccleſiæ,per Vicarium in Spiritualibus,de corpore Beatæ particulam, oſculo oris, amplexuq; cordis accipiunt; medijſq; in gaudijs attonitæ hærent: quum vna earum, per viſionem, nocte præcedente admonita accurrit; contractam *vlcere peſſimo*, per quinquennium dextram, ſubitò extendit; ſacrum pignus,pollens potenſq; prendit, ori, pectoriq; admouet; & inter ſuauia dulcis Parentis, ſeſe bene habentem miratur; votumq; concipit, & omninò implet: impoſterum non aliàs, Sacram Synaxim ſumptura, ad crates illas accedens; præterquàm lucernâ, in recognitionem beneficij, manu illâ, accensâ,& prætensâ.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Elephas proboſcide columnam collapſam leuat.

LEMMA.

Manum ſuam miſit ad fortia.

EPIGRAMMA.

E tumulo ſublata ſuo, ſacra lipſana Diuæ,
Vlcere contractam reſtituêre manum:
Hæc accenſam, poſt defert ad ſacra lucernam;
Prudens, quam de oleo, nutriit Amma ſuo.

KWIAT XX. *Podnieśienie Relikwiy cudem wstawione.*

PRzyszedł wżdy kiedy, *złotego dźień godny zápisánia*, y ieden z okręgu ták wielu wiekow iuż przeszłych, szczęśliwie wytoczony. R. P. 1630. mieśiącá Márcá szosty: w ktory powagą Marćiná Biskupá Krákowskiego, zniozszy naprzod ołtarz, wśrod kośćiołá S. Fránćiszká, nád grobem wystáwiony; święte Błogosłáwioney Relikwie, we dwoch trunienkách záwárte, z ćieniow wyszły ná świátło, tym napisem vwárowáne: *Kośći szczęśliwey pámiątki Páni Sálomei są te*, R. P. 1340. podnieśione, pierwszy raz obmyte, tu złożone. Iáka ná on czás Krákowá, ná dźiwowisko ták wesołe, y ták długo z vprágnieniem oczekiwáne, rádość! co zá zmysł y vmysł Corek, wielce vśilnie, o Mátki sprawę vtroskánych! Przynieśioną do kraty kośćielney, przez Namiestniká Vrzędu Biskupiego, z ćiáłá Błogosłáwioney cząstkę, vcáłowániem vst, y śćiśnieniem serdecznym przyimuią; á wśrod rádośći zdumiáłe stawáią: gdy iedná znich, przez sen, nocy przeszłey nápomiána przybiega: z kurczoną wrzodem ćięszkim, przez pięć lat rękę, prędko z śćiąga, y święty vpominek porywa, do vst y do sercá przytula; á między vpieszczeniem się z vkocháną Mátką, sámá się sobie dobrze zdrowey dźiwuie; ślub czyni, y cále wypełnia: ná potym nie ináczey, dla Swiętey Kommuniey przyięćia, do kraty oney przystępuiąc, tylko świecę, ná wyznánie dobrodźieystwá, ręką oną zápaliwszy, y przyniosszy.

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Słoń trąbą słup obálony dźwiga.

N A P I S.

Rękę swoię śćiągnęłá do mężnośći.

R Y M.

Z Grobu dźwignione swego, święte Pánny kośći,
Wrzodem z kurczoną rękę, stáwiły wcześtwośći.
Tá świetną potym świecę, przed Swiatość nośiłá:
Mądra Pánna, ktorą swym oleiem spráwiłá.

Flos

FLOS XXI.

Erectio Ædiculæ B. Salomeæ, in Lapide S. Mariæ.

L*Ampas* hæc *Prudentis Virginis*, nouo munifici beneficij lumine coruſcans; ſtudia aſſerendi publici cultûs eius, in cordibus piorum, tantò ardentiùs exinde accendit. Filiarum imprimis, indulgentiſſimam in Matrem, amor architectus; in *lapide S. Mariæ, in loco habitationis ſuæ*, feliciſue exceſsûs, & ſepulturæ primitiuæ; tot ſeculis deſerto, propeq; extremis obliuijs ſepulto; Ædiculam ſub Titulo in cælos Aſſumptæ Deiparæ, & B. Salomeæ, muratam erigit: aſſignatâ trium millium florenorum dote, pro Presbytero, Altariſq; prouiſione. Anno Domini 1642. Hæc tamen ſiue incuriâ ædificantium; ſeu (quòd magis cenſendum eſt) arcano Prouidentiæ impulſu, (vt auguſtiori moli, ornamentiſq; totius Loci ſacri, exquiſitioribus concederet) intra 35. annorum ſpatium, proximam inclinauit in ruinam.

ICON.

Topographiam Ædiculæ, in Eremo de Lapide Sanctæ Mariæ proponit.

HIEROGLIPHICON.

Sole altiùs ſurgente, floret vinea Engaddi.

LEMMA.

In lumine tuo videbimus lumen.

EPIGRAMMA.

Vinea Dilecta, plenis fecunda racemis,
Luminibus Dominæ, marcuit orba ſuæ.
Floruit actutum, redeuntis fronte ſerenâ
Cultior; & ſterilis germina læta dedit.

Kw

KWIAT XXI.

Założenie Káplice B. Sálomei, ná Skále S. Máriey.

P*Ochodnia tá mądrey Pánny*, nowym cudowney dobroczynności świátłem rozświecona, żárliwość vtwierdzenia iáwnego nabożeństwá do niey, w ſercách pobożnych, tym goręcey odtąd rozpaliłá. Corek naybárdźiey, nayłáſkáwſzey ku Mátce, miłość budownicza, *ná Skále S. Máriey, ná mieyſcu pomieſzkánia iey*, ſzczęśliwego tákże ześćia, y pogrzebu pierwſzego; przez tyle wiekow ſpuſtoſzáłym, y ledwie nie w oſtátnim zápomieniu pogrzebionym; Káplicę, pod Titułem w Niebowźiętey Bogárodźice, y Błogoſłáwioney Sálomei, wymurowáną zákłáda; náznáczywſzy od trzech tyśięcy złotych dochod, ná Kápłáná, y Ołtarzá opátrzenie. R. P. 1642. Tá iednák, czy to zániedbániem budowniczym; czyli (co więcey rozumiano bydź ma) ſkrytym Opátrzności wzruſzeniem, (áby wſpániálſzemu wyſtáwieniu, y ozdobom wſzytkiego Mieyſcá świętego, wyśmienitſzym vſtąpiłá) we trzydźieśći pięć lat czáſu, bliſkiego ſkłoniłá ſię do vpádnienia.

O B R A Z.

Opiſánie Káplice, ná Puſtyni Skáły S. Máriey podáie.

W Y O B R A Ż E N I E.

Słońce gdy wyżey poſtępuie, kwitnie winnicá Engáddu.

N A P I S.

w Swiátłośći twoiey obaczemy świátło.

R Y M.

Winnicá Vkocháney, w pełne żyzna groná,
Oczu pozbywſzy Páni, wſzytká ieſt zniſzczona.
Rozkwitła, wrácáiacey iák twarz roziáśniáłá;
Y płonna látorośli weſołe wydáłá.

Flos

F L O S XXII.

Beatificationis Diuæ ſeries.

AD enixas, Sereniſſimi Regis Ioannis Caſimiri, Reginæ Ludouicæ Mariæ, Senatûs Populiq; Poloni preces; ALEXANDER VII. P. M. Cauſam Canonizationis Beatæ, A. D. 1660. Sacræ Congregationi Rituum commiſit: quam inſequente Anno 1661. eadem Congregatio, ad Epiſcopum Cracouienſem, ſeu Suffraganeum eius remiſit. Qui A. D. 1663. die 16. Iulij, in Causâ proceſſit; fabricatoq; legitimo Proceſſu, A. D. 1665. 7. menſis Martij; Decretum, ſuper Cultu immemorabili Beatæ, tulit. Quod demum dicta Sacra Congregatio, 6. Menſis Maij. Anno 1673. probauit: accedenteq; Sanctitatis Suæ, Clementis X. benigno aſſenſu: ad repetitas Sereniſſimorum Regis Michàélis, Reginæ Eleonoræ, prædictorũque Inſtantium preces; Miſſam de Communi Virginum non Mart. Officiumq; Duplex, ab omnibus (per totum Regnum Poloniæ, die felicis obitûs eius, 17. Nouemb.) recitandum conceſſit, eodem A. D. 1673. 23. die Septembris. Ita *Salome, cum aromatibus ad ſepulchrum veniens, tota bonus odor Chriſti, conſurrexit cum Chriſto, & cum gloria,* Eccleſiæ *apparuit. Viderunt eam filiæ, & beatiſſimam prædicauerunt. Ecce ſic benedicetur homo! qui timet Dominum.* Florete iam *flores ſicut lilium! & date odorem, & frondete in gratiam, & collaudate canticum, & benedicite Dominum in operibus ſuis.*

I C O N.

H I E R O G L I P H I C O N.

Aquila coronata lilium defert. — *Sol in meridie omnia ſerenat.*

L E M M A. — L E M M A.

Candore & odore. — *Caloq; ſoloq;.*

E P I G R A M M A.

O Aquilæ, gemmis diſtincta Corona, Polonæ!
O Populi, vernans floſq;, ſaluſq; tui!
Indigetes inter, prima eſt tibi gloria, Regni:
Sis Mater Patriæ, ſumma Patrona, tuæ.

G Kwiát

KWIAT XXII.

Poczytánia miedzy Błogosłáwionemi, S. Pánny, porzadek.

NA vśilne, Naiáśnieyszych Máiestatow Iáná Káźimierzá, Ludowiki Máriey, Senatu y Rycerztwá Polskiego prozby; ALEXANDER VII, Pásterz Naywyższy, Spráwę Poczytánia między Swięte Błogosłáwioney, R. P. 1660. Swiętemu Vrzędowi Obrządow poruczył. ktorą w nástępuiącym Roku, 1661. tenże Vrząd Swięty, do Biskupá Krákowskiego, ábo Suffrágáná iego odesłał. Ten w Roku 1663. dniá 16. Lipcá, Spráwę záczął; y wywiodszy Práwny Proceß, Roku 1665. dniá 7. mieśiącá Márcá; Dekret, iáko zá Swiętą czczona byłá, od niepámiętnych czásow Błogosłáwiona, wydał. Ktory potym, Swięty przerzeczony Vrząd, dniá 6 Máiá, Roku 1673. potwierdźił: á za dobrotliwym, Oycá Swiętego Clemensa X. zezwoleniem; ná powtorzone Naiáśnieyszych Królá Michałá, Krolowey Eleonory, y przerzeczonych Stanow prozby; Mszą powszechną o Pánnách nie Męczennicách, y Paćierze Vroczyste wszytkim (przez cáłą koronę Polską, wdźień szczęśliwego ześćia iey, 17. Listopadá) do odpráwiánia podał, dniá 23. Wrześniá, Roku 1673. Ták *Sálome z wonnośćiámi do grobu idąca, wßytka dobra wonność Chrystusowá. powstáłá z Chrystusem, y z chwałą kośćiołowi się pokazáłá. Ogladały ią Corki, y przebłogosłáwiona opowiedźiały. Oto ták błogosłáwiony będźie człowiek! ktory się boi Boga kwitnijćieß iuż, kwiáty iako lilia! y wydayćie zapách, y wyrastayćie ku wdźięczności, y wyspiewayćie pieśnie, y błogosłáwćie Pana w spráwach iego.*

OBRAZ.

WYOBRAZENIE.

Orzeł vkoronowány liliæ nieśie. — *Słońce w południe nayiáśnieyße.*

NAPIS. *Białośćiæ y wonnośćiæ.*

NAPIS. *y Niebu y źiemi.*

RYM.

O Polskiey perły futa, Orlice, Korono!
O Ludu twego kwiećie, iedyna obrono!
Opiekunámi między Krolestwá pierwßemi,
Tyś ieśt Mátka Oyczyzny, cna Pátronko, źiemi.

Flos

B. SALOMEA VIRGO. REGINA HALICIÆ. POLONIÆ. PRINCEPS PATRONA.
Ord. S. Claræ.
Nata A°. 1202. mortua in Asceterio suo de lapide S. Maria A°. 1268. Beatificata A°. 1673.

FLOS XXIII.

Triumphus, seu Solennitas Beatificationis Diuæ.

IVit ocyor Euris, felix Nuntius, à Vaticana Petri Sede, Beatificationis, & annuæ Celebritatis Decreta deferens: præuenitq; è voto, designatam auspicandæ Solennitatis, tot seculorum desiderijs non concessæ, diem eiusdem Anni 1673. mensis Nouembris, sextam decimam. Quâ niueus ille, innocenti vitâ magis, quam Lilio Natalitio Præsul; seu Laodiceæ Angelus, Nicolaus Oborscius, Cultûs immemorabilis Beatæ, Judex; in summa Cleri, Religiosarumq; Familiarum, ac populi omnis statûs, & conditionis frequentia; Nobilissimo Vrbis Magistratu, Ciuibusq; vniuersis, in suas Centurias distributis; cum apparatu armorum, signorumq; triumphalium splendore, Principem suam, Heram, Patronam salutantibus; fideliq;, ac sincerâ deuotione accipientibus: Sacras de Corpore & Cilicio Beatæ, apud Moniales filias eius, asseruato, Reliquias; ab ædibus Sancti ANDREÆ, per summum forum Vrbis detulit, & in Basilica S. Francisci, ad Sepulchrum eiusdem deposuit. Præibat Lipsana sua, Imago Beatæ; infinita gemmarum ornamenta, velut sidera, sudâ nocte micantia, augustiore vultu longè superans: splendidiorque, ac serenior oculis influebat omnium, *micans velut inter ignes Luna minores*. Resonabant totâ Vrbe, Sacrarum Ædium, sonoræ, turres: percussus pyrio pulvere æther, plausum effusum dabat; ignibusq; cadentia sidera provocantibus, festivissimè ludebat: tympana hinc lituiq;, profusas in gaudia mentes excitabant; isthinc pectora suspirijs fatigata, suavius demulcebant voces harmonicæ Cantorum. Quorum vnus dum canit, puerliq; lusu trusus, de arcu triumphali, ante vestibulum Ecclesiæ S. Andreæ erecto, præceps cadit; auxit mirificè triumphi gloriam: attritis enim ceruicibus, cum pallida mors, extremam noctem oculis, vultui liuorem sepulchralem obducit; tantillumq; luctantis spiritûs, cum sanguine oris elidit; accurrit vnus Patrum Conuentualium S. Francisci ibi præsens, porrectamq; de Corpore Beatæ particulam, moribundo admouet. Stupor (*alterno redeunt pede risus & gemitus: medijs nascuntur gaudia luctibus.*) *oscitauit puer*, sublatusq; ac à sanguine lotus; eadem die, ac per totam Festiuitatis Octauam, laudes DEO, ac Beatæ Benefactrici, sospes decantauit.

Quod verò palmarium est; dum procedente Triumphi pompâ, populus per Ecclesiasten admonitus; cum Sancto Pontifice, pro Exercitu Polono, extra fines Patriæ, contra Turcas tendente; ad Diuam Patronam, Partium illarum quondam Dominam, vota precesque, Domino Exercitu-

KWIAT XXIII.

Tryumf, ábo Vroczyſtość Poczytánia miedzy Błogoſłáwionemi, S. Pánny.

Bległ obrotnieyſzy nád wiátry, ſzczęśliwy Poſłaniec, od Wátykáńſkiey Piotrá Stolice, Poczytánia między Błogoſłáwionemi, y doroczney Vroczyſtości Vchwały przynoſząc y vprzedźił według potrzeby, náznaczony ſzczęſliwemu záczęćiu Vroczyſtośći, ták wielu wiekow vpragnieniu nie pozwoloney, dźień tegoż Roku 1673. mieśiącá Liſtopádá ſzeſnaſty, w Ktory Prześwietny on, niewinnym żyćiem więcey, niż Lilią Herbowną Prałąt; ábo Laodicei Anjoł, Mikołay Oborſki, Czći od niepámiętnych czáſow Błogoſłáwioney, Sędźia; w wielkim Duchowieńſtwá, y Zakonnikow, y ludźi wſzelkiego ſtanu, y poſtánowienia zgromádzeniu: gdy Nayſzláchetnieyſza Stołecznego Miáſtá Rádá, y Mieſzczánie wſzyſcy, ná ſwoie Cechy podźieleni; w okázałośći oręża, y chorągwi tryumfalnych ozdobie, Krolewnę ſwoię, Pánią, y Pátronkę witáli; y z wiernym, á ſzczerym poddáńſtwem przyimowáli: Swięte z Ciáłá, y Włośienice Błogoſłáwioney, v Zakonnic Corek iey, záchowáney, Relikwie: z Kośćiołá S. Jędrzeiá, przez wſzytek rynek Miáſta przenioſł, y w Kośćiele S. Fráńćiſzká, przy Grobie iey złożył. Vprzedzał Kośći ſwoie, Obraz Błogoſłáwioney, nieobięte kleynotow ozdoby, iáko gwiazdy w pogodną noc błyſzczące, wſpániálſzym obliczem daleko przewyżſzáiąc: y iáśnieyſzym á pogodnieyſzym w oczách ſtáwał wſzytkim, *świecąc iáko między ogniámi Xiężyc mnieyſzemi.* Grzmiáły po wſzytkim Mieśćie, Swiętych Kośćiołow wieże: vderzone ogniſtym prochem powietrze, ogrom rozlegáiący dáwáło; y ogniámi ſpadáiące gwiazdy wyzywáiącemi, wielce vćieſznie przegráwáło: kotły ztąd y trąby, rozpłynione w weſelu vmyſły pobudzały; z owąd ſercá wzdychániem ſpracowáne, wdźięcznie vgłáſkiwáły, głoſy melodyine Spiewakow. z Ktorych ieden gdy śpiewa, y dźiećinnym igrzyſkiem potrącony, z bramy tryumfalney, przed przyśionkiem Kośćiołá S. Jędrzeiá wyſtáwioney, ná ſzyię ſpada; przyczynił cudownie Tryumfu Vroczyſtośći: bo przytrąćiwſzy kárku, gdy blada śmierć oſtátnią noc ná oczy. ná twarz śiność grobowcową wprowádza, y nieco biedzącego ſię duchá, ze krwią vſt wytłacza: przybiega ieden z Oycow Konwentu Swiętego Fránćiſzká tám obecny, y podáną z Ciáłá Błogoſłáwioney cząſtkę, ná vmieráiącym kładźie. Cudo, (*przemienna wráćáia ſię noga, śmiech y ſtękanie: rodzą ſię wśrod płáczu weſela,*) zá dotknieniem iey, *źiewnęło chłopię*: y podnieśiony á ze krwie obmyty, tegoż dniá, y przez cáłą Vroczyſtośći Oktawę, chwałę Bogu, y Błogoſłáwioney Dobrodźieyce, vzdrowiony wyśpiewywał.

Co

mu offerendas, fundunt; increbreſcere cœpit, incerto quidem auctore, at in tali temporis circumſtantiâ, non certior apud omnes acceptus, rumor Victoriæ Chotimenſis: ingentibus auſis, Supremi tum Exercituum Regni Ductoris, feliciter nunc Regnantis IOANNIS III. partæ: de Huſſeim Paſſa, caſtris firmiſſimâ rupium, vallique coronâ munitis, cum triginta millibus veteranorum, calentibus adhuc Candiæ ſpolijs ſuperbientium, exuto; propeque ad internecionem (paucis, qui nuntij cladis eſſent elapſis) deleto: quinta ante die, S. Martino Epiſcopo ſacrâ. Quis tibi tunc ſenſus Parens Lechia? quando Ioannes, pro Michaële, pridie fatis functo, (vt Magno Succeſſori locum concederet) ſalutem Patriæ, victricibus armis aſſerit; Martinusque & ipſe miles, Mavorti Polono Ioanni, auſpicium pugnæ dat; an non Regina quondam oræ illius SALOMEA, pro Deo, proq; Patriâ, cum Ioanne pugnante, illis *ſtetit acer in armis?* Quod ſi & triumphum Victoris, triumpho ſuo mirificè præuenit, exornauitque; an non vincenti, Tutrix, & Adjutrix adfuit, & contra hoſtem anteſignana præiuit?

Altera dein, poſt Octauas huius Solennitatis die, gratiæ ſolennes, Domino Exercituum, in Arce Cracouienſi actæ; totâque Vrbe, triumphale inſonuit Io! dubitauitque Populus Polonus, quod Statori rerum ſuarum, anathema ſacraret? an Lauream immarceſcibilis gloriæ, magnanimo Duci? an aureum Diadema, cælitùs jam deſignato Regi.

I C O N.

Celeberrimæ Chotimenſis Victoriæ, per JOANNEM III. partæ, typus proponitur.

HIEROGLIPHICON.

Beata SALOMEA Virgo, in nubibus Deiparæ Virgini, cum Puero IESV comparenti, ſupplicia vota fundit.

LEMMA.

Adſtitit Regina à dextris tuis.

EPIGRAMMA.

Prælusit SALOMEA Tuis, REX magne, triumphis:
Tecum pro Patriâ, Lechica Amazon agens.
Gloria ſupremi Diuæ, te poſcit, honoris:
Tu, vt Mater Patriæ, Sancta *vocetur, age.*

Kwiát

Co zaś przewyższa wszytko; gdy postępuie tryumfalna Processia, á lud przez Kaznodźieie nápomniony, z Swiętym Biskupem, zá Woyska Polskie, przećiwko Turkom, ná zágraniczu Oyczyzny ćiągnące; do Błogosłáwioney Pátronki, tych tám kráiow kiedyś Páni, wzdychánia y modlitwy, Pánu Záſtępow do ofiárowánia wylewáią: rozgłaszáć się poczęła, bez pewnegoć zgoła dowodu; ále przy tákiey czásow okoliczności, zá nayprawdźiwszą v wszytkich wźiętá, nowiná Zwyćiężoney Choćimskiey: niewymowną odwagą, Naywyższego won czás Woysk Koronnych Hetmáná; teraz szczęśliwie Pánuiącego Jana III. odebráney: z Husseim Pászy, z obozow potężnym bárdzo skał, y wału okrążeniem vtwierdzonych, ze trzydźiestą tyśięcy stárych żołnierzow, ćiepłemi ieszcze Kándiey łupámi, nádymaiących się, wyzutego; y prawie ná głowę, (nie wielu, ktorzyby klęskę opowiedźieć mogli wyiąwszy) znieśionego: piątego przedtym dniá S. Márćinowi vroczystego. Cożći, w ten czas zá zdanie, Oyczyzno Polska? kiedy Jan, zá Michałá, dźień przed tym śmiertelnośćią złożonego, (áby Wielkiemu Następcy mieyscá vstąpił,) zá cáłość Oyczyzny, zwyćięzką bronią czyni: á Márćin sam tákże żołnierz, Marsowi Polskiemu Janowi, hásło szczęśliwe podkánia się dáie; izáli Krolowa kiedyś kráiu onego Salomea, zá Bogá y Oyczyznę potykáiącemu się Janowi, w onym boiu mężną przystáwą nie byłá? A ieżeli y tryumf Zwyćięzce, swoim tryumfem cudownie vprzedźiłá, y ozdobiłá; izáli zwyćiężaiącemu Opiekunką, y Wspomożyćielką nie stánęłá, y przećiwko nieprzyiaćielowi pierwsza z nim nie poszłá?

Wtorego zá tym, po Oktáwie tey Vroczystośći dniá, dźięki vroczyste, Pánu Záſtępow oddáne, ná Zamku Krákowskim; á po cáłym Mieśćie tryumfálny rozgłośił sie okrzyk! y powątpiwáł lud Polski, ktorąby Stánowićielowi dobr swoich, ofiárę poświęćić miał: czy Laurowy wieniec, niezwiędłey chwały, sercá wielkiego Wodzowi? czy złotą Koronę, z niebá iuż wyznáczonemu Krolowi?

OBRAZ.

Przesławnego pod Choćimem Zwyćięstwa, przez IANA III, kształt pokazuie.

WYOBRAŻENIE.

Błogosłáwiona SALOMEA Pánná, w obłokach do BOGARODZICE Pánny, z Dźieciątkiem IEZVSEM pokazuiącey sie, pokorne modły czyni.

NAPIS.

Stánęłá Krolowá po prawey stronie twoiey.

RYM.

Otwiera SALOMEA, twe KROLV, zwyćięstwá;
Ztobą Pogáńskie gromiac, Polski twierdza, męstwá.
Záßczyt, przez cię, swey niech ma Czci, Błogosławiona!
Mátká Oyczyzny, Swiętą *niech będźie sławiona!*

FLOS XXIV. *Sanctitas Beatæ miraculis illustris.*

N*Vmera stellas si potes! arenam maris, & pluuiæ guttas, & dies seculi, quis dinumerauit?* Nosse tamen vis, quæ *fecit mirabilia in vita sua?* succum hunc, lectis de floribus collige. Infans primis labris, *Iesum Mariam* loquitur; Puellula, *Iesum Sponsum*, voto virginitatis subarrhat: *Mariam* trimulam *Virginem*, trimula virguncula ponè sequitur. Princeps, & omnium ancilla; Coniunx, & Virgo intacta; Regina delicijs affluens, & continuis prope annis triginta, aspero cilicio nusquam exuta. *Quis talia fando?* Quæ verò *operata est consilio manuum suarum*, cooperante Sponso, postquam *introiuit cum eo ad Nuptias*; de summa mirabilium suorum, in Processu Beatificationis, paginâ, 25. connotatorum, vbi deduxeris nonnulla; de innumeris alijs, facile iudicabis. Prodeunt ibi quatuor mortui, vitæ restituti: quinq; iam deplorati, bene facti sani: quatuor in partûs periculo seruatæ: octo cæci illuminati: vnus à natiuitate *claudus, salijt vt ceruus.* Etiamnum quoq;, quanta præstet beneficia clientibus suis; loquitur vocalis Vrna Cinerum suorum: *Lapis de pariete habitationis eius clamat*: quinimo ipsa hæc typi Sepia, ne muta magis quàm piscis, fileat Diuæ Benefactricis magnum nomen; linguam, accepti beneficij publicum præconem, mutuatur libenter, ab ipso huius opellæ Impressore. Qui trinam prolem, sibi diarrhææ violentiâ, successiuè ereptam, intimiùs dolens; dum quartam, triennem puellam, eodem malo correptam, iamque duabus septimanis laborantem periculosè, conspicit; voto concepto, currit ad Petram Refugij: quod simulac impleuit, eadem luce rediens; natam bene sanam, lætus parens inuenit. A. D. 1688. ipso die S. Bartholomæi Apostoli.

ICON.

HIEROGLIPHICON.

Semen cadens in terram.

LEMMA.

Centuplum affert.

EPIGRAMMA.

Admirandorum Diua, non fingo colores;
Cur ita? plus dicunt Schemata viua mihi.
Viuo ego, mille alij viuunt, ô Virgo, tuorum
Qui benefactorum, Testis imago sumus.

KWIAT XXIV. *Swiatobliwość B. cudámi oświecona.*

P*Olicz gwiazdy ieżli zmożeſz? piaſek morſki, y dżdżá krople, y dni wiekow, ktoſ wyrachował?* Wiedźieć iednák chceſz, iák *dźiwne vczyniła dźiełá, w żyćiu ſwoim?* Treść tę, wybornych z kwiátow zbieray. Niemowlę, pierwſzemi ſłowy, *Ieſus Maria*, wymawia: *Dźiećiatko, Iezuſowi Oblubieńcowi*, ślubem Pánieńſtwą záręcza ſię: *Mária* we trzech lat *Pánne*, tychże lat Pánienká tudźieſz naſláduie. Xiężná, á wſzytkich ſłużebnicá; Małżonká, á Pánná nienáruſzona; krolowa w roſkoſzy opływáiąca, á przez cáłe blisko trzydźieśći lat, oſtrey włośienice nie zdymuiąca. *ktoſ to opowie godnie?* Co záś *ſprawiłá ſpoſobnośćia rąk ſwoich*, zá łáſką Oblubieńcá, iák ſkoro *weſzła z nim ná Gody*; z zebránia cudow iey, w Práwnym Wywodźie poczytánia między Błogoſłáwionemi, kártá 25. opiſánych, gdy wyimieſz niektore; o niezliczonych inſzych, łátwie oſądźiſz. Wychodzą tám czterey vmárli, do żywotá przywroceni: pięć iuż opłákáni, dobrze poſtáwieni zdrowi: cztery od niebeśpieczeńſtwá wrodzeniu záchowáne: ośm ślepi oświeceni: ieden od vrodzenia *kuláwy, wyſkoczył iako ieleń.* Y do tąd ieſzcze, iákie oświádcza Dobrodźieyſtwá ſługam ſwoim; opowieda wymowny Relikwiarz Złożenia iey: *Skáła, z śćiany mieſzkánia iey głosi*: y owſzem ſámo to drukárni Piſmo, żeby nieme więcey niż rybá, niezámilczáło B. Dobrodźieyki wielkiego imięnia; ięzyká, odebránc dobrodźieyſtwo, wſzytkim wobec ogłaſzáiącego, nábywa chętnie, od ſámego tey kśiążeczki Drukárzá Ktory troygá dźiatek, ſobie biegunki ſrogośćią, iedno po drugim wydártych, ſerdecznie żáłuiąc; gdy czwartą trzeletnią dźieweczkę, tymże záráżeniem viętą, y iuż niedźiel dwie prácuiącą niebeśpiecznie, widźi; ślub vczyniwſzy, bieży do Skáły Poćieſzenia: ktory iák ſkoro wypełnił, tegoż dniá wracáiąc ſię; corkę dobrze zdrową, weſoły Oyćiec ználaſł. R. P. 1688. w ſam dźień S. Bártłomieiá Apoſtołá.

O B R A Z.

WYOBRAZENIE.

Naśienie vpadáiace ná ziemię.

N A P I S.

Stokrotno przynośi.

R Y M.

Cudownych łáſk, obrázow Swiętey, nie máluię;
Czemuſz? bo z żywych kſztaltow lepiey ie poymuię.
Zyię ia, tyśiac inſzych żyię, twoie łáſki
Dobroczynne, o Pánno! świádczące obrazki.

FLOSCULI

SACRÆ EREMI,

B. SALOMEÆ VIRGINIS,

in Lapide S. MARIÆ.

RELIGIOSISSIMÆ in CHRISTO VIRGINI

L V D V I N Æ S A L O M E Æ ZAMOYSKA,

ABBATISSÆ,

Sacroq; ejuſdem Sexaginta VIRGINVM,
Ord: S. CLARÆ CONVENTVI, ad S. ANDREAM
Cracoviæ, DEOdicatis,
mihi multùm obſervandis VIRGINIBVS.

A*Dſit vt Vobis, ne quicquam degeneres Filiæ, quo evidentiùs aſſeratis ſemper, ſonoram toto, quâ patet Orbe, gloriam & honorem Sacratiſſimis Maieſtatibus Cæleſtium affirem, Beatæ Matris Veſtræ; quotieſcunq; interpellaverit Vos:* Fulcite me floribus! *Vt coram omnibus in Eccleſia DEI, efficaciter palamq; ad*

nie y oczywiście, w potomne czásy záśszczycáć mogły: Winnicá náśzá rozkwitłá. Kwiecie pokazáło sie ná ziemi nászey! Wy tákże sáme, ábyśćie przykładem Mátki Wáśsey, były jáko liliowe Kwiáty! wystáwiwśsy pierwey, ku Słońcu Naiáśnieyśsych Maiestatow Polskich, wśsytek świát wypogodzáiacemu, KWIATY ZYWOTA B. SALOMEI: żeby ná wśsytkie strony, tym śserzey y prędzey rozkwitły; KWIATKI Swiętey Pustynie iey ná Skále, przynośsę Wam, y z życzliwa, lubo mniey godna przed Bogiem vsługa ofiáruię. Te nie tylko dźiedźicznym, ále y práwem nábytym, Wam Pierwśsym należáły y náleza: bo y ná wáśsym grunćie własnym zárośsczone, y nie máła nákłádow, ná to wysypánych czastka, od Was przydána rozkrzewione: iáko kwitnaca pámięć imienia, y pomieśskánia B. Mátki Wáśsey odnawiáia; ták y wonnośćia Swiatobliwośći iey, sercá ludzkie do śiebie ćiagna, y rozlicznośćia łask Boskich, hoynie mieyscu temu vdźielonych, wśsytkich przychodzacych vweseláia. Odbierzćieśs tedy Mátki Wáśsey, y owśsem Was wśsytkich, własne to Kwieciazebránie! Wy sáme Kwiát Koscielney látorośli, ozdobá y okrása! Wiyćie Oblubieńcowi Wáśsemu, ktory y sam to Wam námienia: Iam Kwiát polny y konwália! Wiyćie S. Oblubienicy iego, Mátce Wáśsey, ktora sie tákże do Was mile odzywa: Kwiáty moie, owocu vszánowánia y vczciwosci! Wiyćie Wam samym ztad WIENIEC, y tu niezwiadły, y woney Szczęśliwośći wiecznie kwitnacy.

Ták życzę y piszę,

niegodny Bogomodlcá Wász,
y niepożyteczny sługá Spowiednik.

FLOSCULI
Sacræ Eremi,
B. SALOMEÆ
VIRGINIS,
In Lapide S. MARIÆ.

KWIATKI
Swiętey Pustynie,
B. SALOMEI
PANNY,
ná Skále S. MARYEY.

A R E O L A

Flosculorum Sacræ Eremi,

BEATÆ SALOMEÆ.

VAcantis, & proximam ruinam, vt supra in Flore XXI. minitantis Ecclesiæ, B. SALOMEÆ, de Lapide S. Mariæ; squalorem cum primùm aspexit Deo dicatarum Virginum, eius loci Dominarum, pro tunc Pœnitentiarius constitutus, huius opellæ Auctor: sacri Loci religione, sinceráq; in Diuam *Matrem, filiarum lætantem* pietate, intimè commotus; curam eiusdem, Institutione Canonica præhabita suscepit: A. D. 1677. æquatoq; imprimis iugo montis, scopulis ruderum, virgultorumq; complicatorum, densis caudicibus, radicitus exstirpatis, & deiectis; Cæmeterij, Ecclesiæ, Ædicularum, (in loco, Templi quondam S. Mariæ Magdalenæ, per Diuam erecti, & exuuijs suis primùm nobilitati,) fundamina illico auspicatus est: & subsequentibus annis, in forma oculis præsentibus subiecta, multo ære & opere perfecit. Et Beata quidem *plantauit,* pietas clientum suorum *rigauit, Deus autem incrementum dedit.*

FLOSCVLVS I. *Ingressus.*

POrta prima Cœmeterium aperiens, de marmore albo; altero ab hinc anno, in crepidine rupis eiusdem reperto, & eruto: Inscriptionem habet in basibus: Primo de Lapide S. Mariæ, & B. Salomeæ Virginis. In fronte: *Hæc requies mea, hîc habitabo, quoniam elegi eam.* Genius supereminens legendum monstrat: *Floruit Virga Aaron.*

FLOSCVLVS II. *Colossus Diuæ.*

IN centro areæ, oualis Cœmeterij, prostat Colossus duodecim cubitorum, Statuâ Beatæ, Crucifixum Dominum inter lilia porrendentis, obtutusq; in cælum figentis augustior. In prima facie quadratæ basis, inscriptum est: *Petra refugium.* In secunda: *Beatæ Salomeæ Virgini, Reginæ Haliciæ,* Poloniæ Principi *Patronæ.* In Tertia: *Fratris Pudici Regia liberalitate, Fundatrici, Heræ, Piæq; Matri.* In quarta:

Nic

K W A T E R A

Kwiatkow Swietey Pustynie, B. SALOMEI.

ZOstáiącego bez kápłáná, y bliskim vpádnieniem, iáko wyżey w Kwiećie 21. grożącego kośćiołá, B. Salomei, ná Skále S. Máriey; żáłobę iák skoro obaczył, bogu poświęconych Pánien, tegoż mieyscá Pań, ná on czás Spowiednik postánowiony, tey Xiążeczki Autor: świętego Mieyscá wziętośćią, y szczerym ku Błogosłáwioney *Mátce, corkámi ćieszącey się,* nabożeństwem wewnętrznie wzruszony; opiekę tegoż, w Wiązánie Vrzędowe otrzymawszy przyiął, R. P. 1677. y zrownawszy naprzod wierzch gory, kupy rumow, y chrostow powikłánych gęste pniaki, z korzeniem wydárszy; Cmętarzá, Kośćiołá, Káplic, (ná mieyscu kośćiołá kiedyś S. Máriey Mágdáleny, od Błogosłáwioney wystáwionego, y pogrzebem iey pierwszym zászczyconego) grunty záraz záczął: y nástępuiących lat, kształtem przed oczy obecne wystáwionym, wielką płacą, y pracą skończył. A Błogosłáwioná zgołá *zászczepiłá,* pobożność slug iey *z kropiłá; Bog záś rozkrzewienie dał.*

KWIATEK I. *Weszćie.*

BRamá pierwsza Cmentarz otwieráiąca, z mármuru białego; drugi rok temu, ná kráńcu skáły teyże náleżionego, y wyćiętego: Napis ma ná podstáwách: *Pierwszego z Kámienia S. Máriey, y B. Salomei Panny.* Ná czele: *To wypocznienie moie tu przemieszkam, gdyżem obrálá onę.* Anioł zwierzchu czytáć pokázuie: Rozkwitła Rozczká Aároná.

KWIATEK II. *Kolos Błogosłáwioney.*

WSrod plácu, okrągło długiego Cmętarzá, wydáie się Kolos ná dwánaśćie łokći, posągiem Błogosłáwioney, Vkrzyżowánego Páná, między liliámi pokázuiącey, y twarzą w niebo wlepioney, wspániáły. Ná pierwszey stronie czworográniástego podstáwu, Nápisánie ma: *Skałá vćieczká.* Ná drugiey: *Błogosłáwioney Sálomei Pannie, Krolowey Hálickiey, Polskiey Xieżnie Pátronce.* Ná trzećiey: *Brátá Wstydliwego Krolewską szczodrobliwośćią, Fundatorce, Páni, y Swiętey Mátce.* Ná czwartey:

 Tu siedm

Hic annos vixit ſeptem, totidemq; reſurgens
Poſt menſes, tumulo; reddita Cracouiæ eſt.
Corpore abit nolens: quia præſens mente remanſit;
Frondet ibi, ſimul hêic, Virgula floret Aron.

In cylindro Coloſſeo, Sciothericum abſq; gnomone, horas indicans. Inſcriptio: *ſine vmbra lucem.*

FLOSCVLVS III. *Statua Boleslai Pudici.*

IN fronte alterius partis Cœmeterij quadrangularis, Statua lapidea Principis Boleſlai Pudici, haſtâ in clypeo Sciotherico, horas dirigente, ſubnixi. Inſcriptio in baſi: *Diuo Boleslao Poloniæ Principi, B. Salomeæ germano, B. Cunegundis Conſorti Pudico, Benefactori, Pio, Auguſto.*

FLOSCVLVS IV. *Arcus Chriſti flagellati.*

PEr alteram Cœmeterij Portam, è diametro prioris, viſitur in ipſo præcipitio rupis, Arcus flagellato Chriſto erectus, opere ruſtico: complures ferarum ſpecies referens, tacitèq; enuntians: *Circumdederunt me canes multi, conſilium malignantium obſedit me.* In facie molis, Inſcriptio aurea: *Non erat ei ſpecies, neq; decor.*

FLOSCVLVS V. *Ingreſſus Templi.*

SVpra veſtibulum Templi, marmori inciſum legitur: DEO, *Deiparæque Virgini in cælos Aſſumptæ: & B. Salomeæ Virgini, Patronæ, Sacrum. Anno Domini M. DC. XCI. dedicatum.*

FLOSCVLVS VI. *Interna Templi facies.*

NAuis minoris teſtitudinem teſſelatam, luna & ſtellæ diſtinguunt; noctes huius temporis deſignando. Maioris, ſol medius, palmas & lilia reſpiciens; æternos ſine nube dies, caſtis legitimèq; certantibus proponit. Altare maius de marmore nigro, columnis duodecim (quarum duæ primæ, de marmore B. Salomeæ) ſtatuis S. Ioſeph, S. Sebaſtiani, Angelorumq; (Coronationem Deiparæ, per dioptram in ſummo demonſtrantium, cum Epigraphe: *Vniuerſum Trinitatis complementum*, Iſichius Hieroſolym:) interpolatum: trium menſarum, operationi Sacrorum commodiſſimarum; & intra ſpatium latitudinis, octo duntaxat vlnarum, cubitis quatuor ab inuicem diſtantium: quod legentibus quidem parado-
xum

Tu liedm lat żyłá, w tyleż mieśięcy, dźwigniona
Bedac z grobu; w Krákowie potym ieſt złożona.
Ciáłem odeſzłá z muſu: bo duchem zoſtałá;
Tám ieſt liśćiem, tu kwiećiem, Roſczká Aron trwáłá.

Ná okrągłośći Koloſowey, Słonecznik bez prętu zkázuiącego, godźiny znáczący. Napis: *Bez ćieniá świátłość.*

KWIATEK III. *Poſag Boleſłáwá Wſtydliwego.*

NA czele drugiey częśći Cmętarza czworográniáſtego, Obraz kámienny Xiążęćiá Boleſłáwá Wſtydliwego, drzewcem, godźiny ná tárczy Słonecznіká rozporządzáiącym, wſpieráiącego ſię. Napis ná podſtáwie: *Swiętey pámięći Boleſłáwowi Polſkiemu Monárſze, B. Sálomei Rodzonemu, B. Kunegundy Małżonkowi Wſtydliwemu, Dobrodźieiowi, Pobożnemu, Wſpániáłemu.*

KWIATEK IV. *Bramá Chriſtuſá vbiczowánego.*

PRzez drugą Cmętarzá Bramę, proſto ná przećiwko pierwſzey, widźieć nád ſámą przepáśćią ſkáły, Tęczę vbiczowánemu Chryſtuſowi wyſtáwioną, robotą niegładką: wiele poſtaw zwierząt pokázuiącą, y milczeniem opowiedáiącą: *Otoczyli mnie pſow wiele, radá złośliwych obległá mnie.* Ná czele wyſtáwienia, Napis złoty: *Nie było ná nim podobieńſtwá, áni ozdoby.*

KWIATEK V. *Weſćie do Kośćiołá.*

NAd weſzćiem Kośćioła, ná mármorze wyryto czytáć: *Bogu, y Bogárodźicy Pánnie do Nieba wźiętey: y B. Sálomei Pannie, Pátronce, Ofiárá.* Roku Páńſkiego 1691. poświęcona.

KWIATEK VI. *Wewnetrzne Kośćiołá weyzrzenie.*

CHoru mnieyſzego záſklepienie w koſtkę wyſádzone, xiężyc y gwiazdy zdobią; nocy tego wieku znácząc. Większego, ſłońce w ſrodku, ná pálmy y lilie pogládáiące, wieczne bez záćmienia dni, czyſtym y porządnie woiuiącym obiecuie. Ołtarz wielki z mármuru czarnego, ſłupámi dwunaſtą (z ktorych dwá pierwſze, z mármuru B. Sálomei) poſągámi S. Ioſefá, S. Sebáſtianá, y Aniołow (Vkoronowánie Bogárodźice, w perſpektywie ná wierzchu wyſtáwiáiących, z Napiſem: *Cáłe Troyce dopełnienie.*) przeplatany: o trzech ſtołách, do odpráwiánia Mſzy Swiętey dobrze zgodnych; á między ſzerokośćią, łokći ośm mieyſcá, ná łokći cztery od śiebie odległych: co czytáiącym zgołá niepodobna, ále tykáiącym

xum; aſt palpantibus, veritas eſt oculata. Supra mediám, imago interior B. Salomeæ: citerior, Aſſumptæ in cælos Deiparæ, mobilis pro exigentiá Solennitatum. Supra collaterales, ſtatuæ dictorum Sanctorum, pariter albæ. In Naui maiori, ad latera Arcûs intermedij, Altare Crucifixi Domini, de marmore eodem albo, B. Salomeæ; abſq; vlla pictura, ſatis mirè à natura depictum: & B. Salomeæ alterum, eodem de marmore, binâ itidē imagine, fixa Aſſumptæ Deiparæ; mobili B. Salomeæ, inſtructum. Coronam templi, de qua teſtudo aſſurgit, Statuæ ſeſquicubitales, SS Patronorum Regni irradiant: S. Adalberti, & Stanislai: Caſimiri, & Floriani: Ioannis Cantij, & Hyacinthi: Simonis de Lipnica, & Stan: Koſtuli: Salomeæ, & Kunegundis. Horum agmen claudunt, Clara Fundatrix Ord: & Luduina Virgo patientiſſima. Lapidis ſepulchralis medij, Inſcriptio: *Et rurſum poſt tenebras, ſpero lucem.*

FLOSCVLVS VII. *Spelunca Horti Gethſemani.*

EXterior facies Templi, ad parietem Altaris maioris, eſt exornata, ad ſimilitudinem rupis cauernoſæ: cuius centrum, hortum Gethſemani habet depictum, prodeuntemq; proditorem, *cum laternis & fuſtibus.* Latus dextrum, lapidea Statua Chriſti orantis tenet: ſiniſtrum, Angelus calicem amaritudinis deſuper propinans. Tota facies viſendi operis tophacea, compluribus variarum formarum imagunculis, miro naturæ artificio formatis, hiantia ora ſpectantium tenens; in hoc videtur excellere: quòd rorantibus vndiquaque rupibus, & ſtillicidio in ſtillas concreto, ſaxea corda emolliat: & acuto gelu, internum frigus mentium, liquidiùs reſoluat. Inſcriptio: *Percuſſit petram, & fluxerunt aquæ.*

FLOSCVLVS VIII. *Statua B Cunegundis.*

OBuerſo Spectatori, ſupra angulum Cœmeterij dextrum, Statua lapidea B. Cunegundis, in os loquitur Inſcriptionem iſtam: B. *Cunegundi Virgini, Poloniæ, Hungariæq; Principi: Patrui, Patruelis, Conſortis, Virginum, Virgini;* ſceptroque calcato, horarum Sciotherici curſus dirigit.

FLOSCVLVS IX. *Statua Colomani Regis.*

SVpra ſiniſtrum angulum, Statua par priori, Colomani Regis, ſceptro demiſſo, horis in Sciotherico, leges dantis. Inſcriptio: *Diuo Colomano Regi Haliciæ, Principi Hungariæ, B. Cunegundis Virginis Patruo, B. Salomeæ Virginis, conſorti Virgini.*

łącym ſię, prawdá ieſt oczywiſta. Nád ſrednim, Obraz dálſzy Błogoſłáwioney Sálomei: bliżſzy, w Niebowźiętey Bogárodźice, wyſuwány według potrzeby Vroczyſtośći. Nád poboczncmi, poſągi powiedźiánych Swiętych, rownie białe. w Chorze wielkim, ná bokách Tęcze środkowey: Ołtarz Vkrzyżowánego Páná, z tegoż mármuru białego B. Sálomei; bez wſzelkiego málowánia, doſyć od przyrodzenia odmalowány: y drugi B. Sálomei, z tegoſz mármuru, dwiemá Obrázámi tákże; nieodmiennym w Niebowźiętey Máriey Pánny; wyſuwánym B. Sálomei, ſporządzony. Koronę Kośćiołá, z ktorey ſklepienie powſtáie, Poſągi półtorałokćiowe, SS. Pátronow Koronnych, promieniſto zdobią: S. Woyćiechá, y Stániſłáwá: Káźimierzá, y Floriáná: Iáná Kantego, y Iácká: Szymoná z Lipnice, y Stánis: Kolſtki: Sálomei y Kunegundy. Tych koło, záwiera Klárá Fundatorká Zakonu, y Luduiná, Pánná dźiwney ćierpliwośći. Kámienia grobowcowego ſredniego, Napis: *y znowu po ćiemnośćiách, ſpodźiewam ſię świátłośći.*

KWIATEK VII. *Iáſkinia Ogrodá Getſemáńſkiego.*

POwierzchowne weyzrzenie Kośćiołá, zá śćianą Ołtarzá wielkiego, ieſt ozdobione, ná podobieńſtwo opoki wydrożáłey: ktorey ſrodek ogrod Getſemáńſki ma odmálowány, y przychodzącego zdraycę, z pochodniámi y kijámi. Bok práwy, Obraz kámienny Chryſtuſá modlącego ſię, trzyma: lewy, Anioł kielichem gorzkośći z niebá częſtuiący. Wſzytká poſtáwá godney widzenia ſztuki, z martwice, wielą rożnych kſztałtow obrazkami, dźiwnym przyrodzenia kunſztem wyſtáwionemi, otwárte vſtá pátrzących trzymáiący: w tym zda ſię przeważáć: iż roſzącemi ſię że wſząd ſkáłámi, y zpłynieniem wſzople zmárzłym ſtrętwiáłemi, opoczyſte ſercá miękczy: y oſtrym mrozem, we wnętrzne oźiębienie vmyſłow, łágodnie rozgrzewa. Napis: *Vderzył w opokę, y wypłynęły wody.*

KWIATEK VIII. *Poſąg B. Kunegundy.*

GDy ſię obroći pátrzący, ná kąćie Cmętarzá práwym, Obraz Kámienny B. Kunegundy, w oczy mu wymawia, Napis táki: *B. Kunegundźie Pannie, Polſkiey, Węgierſkiey Xiężnie Krolewnie: Stryiá, Stryienki, Małżonká, Panien, Pánnie.* y podeptanym berłem, godźin Słonecznika, bieg rozporządzá.

KWIATEK IX. *Poſąg Kolomaná Krolá.*

NA lewym kąćie, Obraz rowny pierwſzemu, Kolomaná Krolá, berłem zniżonym, godźinąm ná Słoneczniku, práwo ſtánowiącego. Napis: *Swięty pámięći Kolomanowi Krolowi Hálickiemu, Krolewicowi Węgierſkiemu, B. Kunegundy Pánny, Stryiowi, B. Sálomei Pánny, Małżonkowi czyſtemu.*

FLOSCVLVS X. *Pyramis* 12. *cubitorum.*

PEr Portam intermediam Cœmeterij, deſcenditur hinc, ſubiectis ſecto de lapide, gradibus nouem; ad contiguam areâm, Eccleſiæ olim S. Mariæ Magdalenæ, muro lateritio cinctam. In cuius medio, Pyramis duodecim cubitorum in altum, elephantem onerat; Statuâ Aſſumptæ in cælum Deiparæ cubitali, inſignis. Elephas proboſcide, fuſas in altum aquas, propinat venientibus, & ludit hac inſcriptione: *Onus meum leue.* In ipſa Pyramide legitur: *Quæ aſcendit per deſertum, ſicut virgula. Anno Domini M. DC. LXXXVI. ipſa Octaua Aſſumptæ in cælum Deiparæ.*

FLOSCVLVS XI. *Spelunca Sepulchri Beatæ Mariæ Virginis.*

ABſtrahunt hinc ſpectantium oculos, tres vicinæ, eandem aream quadratam, claudentes Ædiculæ; ſeu mauis Eremi Sacræ, ſpeluncæ. Harum media, honori Sepulturæ Deiparæ Virginis dedicata, vacuum quidem, infra menſam altaris, ſepulchrum oſtendit; aſt ſupra ſpeluncam, in âere quaſi, eandem quæ viſa eſt, in Pyramide, ſubijcit mirabundo ſpectatori imaginem Tophaceum internum opus totum, naturæ dixeris potiùs, quàm artis: vti & collateralium Ædicularum. Supra poſtem Inſcriptio: *Dormitioni.*

FLOSCVLVS XII. *Spelunca Sapſas, ſeu S. Ioannis.*

ALtera collateralium, Infantem Chriſti Prænuntium, intra cautes proponit; dextro brachio, lapidi innixum; ſiniſtro, ſcutum diopticum, auguſtam faciem Patris Patriæ, IOANNIS III repræſentans, venientibus obuertentem. Inſcriptio: *Magnos magna decent.* Subtus habet Agnum candidiſſimum, longiùs ope dioptræ euagantem, & aquas deſuper ſtillantes ore excipientem: quem litera E lucida, ibidem ſuperaddita demonſtrat. Faciem reliquam internam defluuia ficta aquarum, arcus in medio ſpeluncæ aſſurgentes, multiformesq; formæ humanæ, ferarum, inſectorum, natæ non factæ exornant; & gratiam, Gratiæ venientibus arridenti, conciliant quàm multam. Supra poſtem, Inſcriptio: *Voci.*

FLO-

KWIATEK X. *Gulia, ábo Słup konczátográniáſty ná łokći 12.*

PRzez Bramę średnią Cmętarzá, podáie ſię zeſzćie ztąd, po włożonych z ćioſowego kámienia ſtopniách 9. do przyległego plácu, Kośćiołá kiedyś S. Máriey Mágdáleny, murem z cegły otoczonego; ktorego wſrodku, kończátográniáſty Słup, ná 12. łokći wzwyſz, Słoniá obćiąża: obrázem w Niebowźiętey Bogárodźice łokćiowym znákomity. Słoń trąbą, wylanemi do gory wodámi, częſtuie przychodzących, y ćieſzy Napiſem tákim: *Ciężar moy lekki.* Ná ſámym Słupie czytáć: *Ktora wſtępuie przez puſtynię, iáko rozczká R. P. 1686. w ſámę oktáwę, w Niebowźiętey Bogárodźice Pánny.*

KWIATEK XI. *Iáſkinia Grobu Błogoſłáwioney* MARYI *Pánny.*

ODrywaią ztąd, przypátruiących ſię oczy, trzy bliſkie, tenże plac czworográniáſty zámykáiące káplice; ábo raczey Puſtynie Swiętey iáſkinie. Z ktorych średnia, ná vczczenie Pogrzebu Bogárodźice Pánny ofiárowána, czczy zgołá pod ſtołem Ołtarzá, Grob pokázuie; ále nád iáſkinią, ná powietrzu, iákoby tenże, ktory był widźiány ná Słupie, podáie zádumiáłemu patrzącemu Obraz. z martwice we wnętrzne dźieło wſzytko, vrodzone rzekłbyś raczey, nie robione; iáko też y pobocżnych Káplic. Nád podwoiem Napis: *Zaśnieniu.*

KWIATEK XII. *Iáſkinia Sáſpás, ábo Swietego Ianá.*

DRuga z pobocznych, Dźiećinę Chriſtuſowego Márſzałká, między ſkáłámi pokázuie; prawą ręką, ná kámieniu wſpieráiącego ſię; lewą, w Tarczy y perſpektiwie iey, wſpániáłą twarz Oycá Oyczyzny IANA III, wyſtáwiáiącey, przychodzącym pokázuiącego. Napis: *Wielkim wielkie imienia należą.* Poniżey ma Báránká bieluśieńkiego, daleko przez perſpektiwę záchodzącego, y wodę zgory zpływáiącą vſty chwytáiącego: ktorego literá E świetna, támże przydána pokázuie. kſztałt dalſzy wewnętrzny, ſpłynienie zmyślone wod, tęcze wſrod iáſkini powſtaiące, y wielorakie kſztałty, ludzkie, zwierząt, gádźin, vrodzone nie zrobione ozdabiáią: y wdźięczność *Łáſce*, do przychodzących vśmiecháiącey ſię, iedną doſyć wielką. Nád podwoiem Napis: *Głoſowi.*

I

Kwiá-

FLOSCVLVS XIII. *Antrum S. Mariæ Magdalenæ.*

ALtera (quam ſatius os Veſuvij, ignem ſpirantis dixeris, non Maſſiliæ antrum; cum Magdalim in eâ genuflexam, & in crucis contemplatione, totam fixam intuitus fueris) ante orantem, flentemq; peccatricem: *cui remiſſa ſunt peccata multa, quoniam dilexit multum*; Crucem argento & auro ſpecioſiorem, in altera quaſi profundiore ſpelunca, ope eadem dioptræ: vicinumq; ei, caluariæ ſpectrum, repræſentat. Inſcriptio ſupra poſtem: *Lachrymis.*

FLOSCVLVS XIV. *Proſpectus vergentis ad occaſum Rupis.*

AMbitus dictæ areæ, eiuſque Ædicularum, habet ambulacrum, per ſummam Rupis in conum deſinentis marginem, protenſum: complexus hortulum, herbis plantiſq;, vtile dulci miſcentibus, conſitum. Non pulchriorem illâ, ſcenam conſpexeris: quam præacuti ſcopuli, hinc inde prominentes, ſiluæ multiformes, intermediuſq; torrens, ſinuoſo Euripo, garrulas voluens aquas; truttarum, ſcobitumque, & minutiorum prædiues; circumquaq; florentibus ripis, egregiè diſtinguunt. Sed neq; formidoloſiorem proſpectum, vſpiam inueneris; vbi ſub ipſis pedibus, profundiſſimum chaos, præcipitiumq; ingens, âbruptæ perpendiculariter, altiſſimæ Rupis, obſeruaueris.

FLOSCVLVS XV. *Gradale Roſarium.*

IBidem, quâ parte Rupes dorſum reclinat, quinque decades graduum, quemq; infernè deſcendentem, ad Cellam olim Beatæ Patronæ, nunc Sepulturæ Chriſti dicatam; & inde aſcendentem ſupernè admonent: (vt *quidquid calcauerit roſa fiat*) quatenus totidem Salutationes Angelicas, Virgini Deiparæ recitet, myſteriaq; Sacri Roſarij contempletur.

FLOSCVLVS XVI. *Cella olim Beatæ, nunc Eremitorium, Chriſti ſepulturâ, ornatum.*

ÆDicula hæc, ſeu Aſceterium, voragini inter præacutas cautes dehiſcenti, incumbit: recollectioni Spiritûs, in ſolitudine commodiùs expediendæ, factum. Facies exterior, omninò humilis, ſupra

KWIATEK XIII. *Iáſkinia S. Máriey Mágdáleny.*

DRuga (ktorą raczey otwárćiem Wezuwiuſzá, ogniem tchnącego názwałbyś, nie Marſyliey iáſkinią: gdy Mágdálenę wniey klęczącą, y wkrzyżá rozmyślániu, wſzytkę wrytą obaczyſz) przed modlącą ſię y płáczącą grzeſznicą; *ktorey odpuſzczone ſa grzechow wiele, iż vkocháła wiele*; krzyż nád ſrebro y złoto ozdobnieyſzy, wdrugiey iákoby głębſzey iáſkini, ſpráwą tąż perſpektywy: y poblíſkie teyże, trupi głowy ſtráſzydło, wyſtáwuie. Napis ná podwoiu: *Łzam.*

KWIATEK XIV. *Poyzrzenie podáney ku zachodowi letniemu Skáły.*

OKoliczność przerzeczonego plácu, y iego Káplic, ma przechodzenie, po ſámym Skáły kończátookrągło wychodzącey kráiu, podáne: zawieráiąca ogrodeczek, źiołámi y drzewkámi, pożytek z vćiechą iednoczącemi, záſádzony. Pięknieyſzego nád ten, widoku nieobaczyłbyś; ktory przykroſtre ſkáły, ztąd z owąd wychyláiące ſię, láſy wielorákie, y między nimi ſtrumień, kręcącym ſię rowem, rzekotliwe leiący wody; w pſtrągi, kiełbie, y drobnieyſze obfituiący; ná koło okwitłemi brzegámi, vdátnie ozdabiáią. Ale áni ſtráſzliwſzego poyzrzenia nigdźiebyś nie nalazł; iák ſkoro tuż pod nogámi, wielce głęboką przepáść y przyrwę ſrogą, oderwáney proſto, bárdzo wyſokiey Skáły, poſtrzeżeſz.

KWIATEK XV. *Stopnie Rożáńcowe.*

TAmże, po ktorey ſtronie Skáłá grzbietu nákłánia, pięć dźieśiątkow ſtopni; káżdego ná doł zſtępuiącego, do Cele kiedyś Błogoſłáwioney Pátronki, teraz Pogrzebowi Chriſtuſowemu ofiárowáney; y ztámtąd wychodzącego ná gorę, nápominá; (áby *cokolwiek przydepce roża ſię ſtało,*) żeby tyleſz pozdrowienia Anielſkiego, Pánnie Bogárodźicy odmawiał, y táiemnicę Swiętego Rożáńcá rozważał.

KWIATEK XVI. *Celá kiedyś Błogoſłáwioney, teraz Puſtelnicza. Chryſtuſowym Grobem ozdobna.*

KAplicá tá, ábo Celá puſtelnicza, nád przepáśćią, między przykroſtremi ſkáłámi rozwieráiącą ſię, wiśi: dla cwiczenia Duchownego, ná puſtyni ſpoſobniey odpráwiánia, ſporządzona. Kſztałt powierzcho-

vestibulum Inscriptio: *Elongaui fugiens, & mansi in solitudine.* Interioris Cellæ claustris adapertis, influit in oculos, Iconica effigies Eremitæ; Crucem viuo de robore formatam, in extrema rupis ora amplectentis. Facies interna Cellæ, specus est nata; nisi tholus picturis ornatus, artificium proderet. Pictura prima tholi, pendulis vbiq; lapidibus, lapsum minitantis; repræsentat ex aduerso, Pauli cum Antonio in spelunca, iuge conuiuiũ. Inscriptio: *Parasti in dulcedine tua pauperi, Deus.* E cõuerso, Iosaphat Eremita genuflexus orat. Inscriptio: *Gemma pretiosa Barlaam.* In quatuor angulis eiusdem tholi, totidem virtutes Sacræ Eremi, se ipsas explicant: *Solitudo, Silentium, Mortificatio, Contemplatio.* Supra postem internum, ingressûs eiusdem Cellæ, Inscriptio: *Per visibilia, in inuisibilium amorem.* Hæc eadem lectio, repræsentatur in dioptra aduersi parietis: contra naturã speculi, inuersa omnia repræsentantis. Ad fenestellã Cellulæ, sinistrũ angulũ Bibliotheca mysticis Libellis referta, occupat: dextrum attollit mirificè mons Caluariæ: in quo formando, plurimùm natura desudauit, & operas excellentissimorum artificum confutauit. Hic repræsentat graphicè totam seriem Triumphi, *regnantis à ligno D E I*: incipiendo à porta Vrbis, inscripta sic: (*qua Vita mortem pertulit*) vsq; ad locum ipsum Dominicæ Crucifixionis; & demum in Sepulchro, eadem in rupe exciso, Depositionis. *Mille hominum species*, digitum vnum ibi non excedunt; & tamen ascensum, descensumq; montis angustiant. Proximus Caluariæ paries loquitur, Deposito in sepulchro Domino: *vbi est thesaurus tuus, ibi & cor meum.* Ad parietem Cellæ sinistrum, lectulus mortificationis, puluinis tophaceis, vsq; ad delicias à natura stratus. supra caput lectuli Inscriptio: *Quid est Somnus!* a latere supra lectulum, corporis humani, sceletos de lapide, sine manu facti. Inscriptio: *Gelidæ mortis imago.* Ante Asceterium, hortulus ad fontem decliuis; Spiritualibus, opere manuum interpolandis, opportunus.

FLOSCVLVS XVII. *Domus Presbyteri.*

REdeuntes inde ad Ecclesiam, Domuncula Presbyteri perpetuò residentis, pars lignea, pars murata, Cœmeterij maioris quadraturam claudens; apertis foribus vtrisque, pulcherrimo aspectu montium, rupium, siluarum, hortuliq; subiecti inuitat, ingredientesq; moratur. Supra vestibulum Inscriptio: *Beatus, qui vigilat ad fores meas quotidie, & obseruat ad postes ostij mei.*

wny, ále podły: nád przyśiankiem Napis: *Oddaliłem śie vćiekáiąc, y mieszkałem ná pustyni.* Wewnętrzney Cele zámknienia otworzywszy, bije w oczy żywy Obraz Pustelniká, krzyż z żywego dębu sprawiony, ná sámym skały kraiu śćiskáiącego. kształt wewnętrzny Cele, iáskinia iest vrodzona; gdyby podniebienie málowániem ozdobione, roboty nie wydáwáło. Malowánie pierwsze podniebienia, wiszącemi wszędźie kámieniámi, spádnieniem grożącego; pokázuie ná przećiwko, Páwłá z Antoniámi, w iáskini, hoyny bánkiet. Napis: *Zgotowałeś w słodkośći twoiey vbogiemu, Boże.* Obróćiwszy się, Iosaphat Pustelnik klęcząc modli się. Napis: *Perłá droga Bárláámá.* Ná czterech rogách tegoż podniebienia, tyleż Cnot Swiętey Pustynie, śiebie sáme wymawiáią: *Osobność, Milczenie, Vmartwienie, Bogomyślność.* Nád podwoiem wewnętrznym, weszćia teyże Cele, Napis: *Przez widźiálne, do niewidźiálnych zakochania.* Toż sámo czytánie pokázuie się, w perspektywie przećiwney śćiány: przećiwko własnośći zwierćiádłá, przećiwno wszytko wystáwiáiącego. Przy okienku Celki, lewy kąt, Biblioteczká Duchownemi Xiążeczkámi opátrzona zásprząta: práwy, podnośi przedźiwnie gorá Kálwáriey: nád ktorey wystawieniem, wielce przyrodzenie zápoćiło się, y czyny nayprzednieyszych rzemieślnikow przekonáło. Tá wystáwia rzetelnie, wszytek porządek Triumfu, *kroluiącego ná drzewie Boga*: poczynáiąc od Bramy Miástá nápisáney ták: (*ktora Zywot śmierć przeniosł*) áż do mieyscá sámego Páńskiego Vkrzyżowánia; á potym w Grobie, w teyże skále wyćiętym, Złożenia. *Tyśiąc ludźi Obrazy*, pálcá iednego tám nieprzewyższáią, á przećię weszćie y zeszćie gory śćieśniáią. Bliska kálwáriey śćiáná, mowi złożonemu w grobie Pánu: *Gdźie iest skarb twoy, tám y serce moie.* Przy śćienie Cele lewey, łożeczko vmartwienia, wezgłowiem kámienia martwego, áż do pieszczot od nátury vsłáne. w głowách łożeczká Napis: *Coż iest sen?* z boku nád łożeczkiem, ćiáłá ludzkiego, kośći z kámienia, bez ręku zrobionego. Napis: *Zimney śmierći Obraz.* Przed Pustelnicżą, ogrodek ku fontánie zkłániáiący: Duchownośći, robotą ręczną ku przeplatániu, zgodny.

KWIATEK XVII. *Mieszkánie Kápłáná.*

WRacáiąc się do kośćiołá, Domek Kápłáná záwsze tám mieszkáiącego, część drzewiány, część murowány, Cmętarzá większego czworográniátość zámykáiący; otworzywszy drzwi obie, pięknym widokiem gor, skał, lásow, y ogrodká przyległego, záprasza, y wchodzących zátrzymuie. Nád weszćiem Napis: *Błogosławiony, ktory czuie przy drzwiách moich co dźień, y pilnuie przy podwoiách weśćia mego.*

FLOSCVLVS XVIII. *Monumentum Eremitæ Alexandri.*

VLtra officinas, & excubitorum receptacula, muro Castelli olim à Diua refecti, infernè applicata; in summo valli, Locum sacrum, quâ patet accessui, fortiter munientis; prostat rotunda domuncula murata, satis humilis: monumentum (quod prope ante mortem construxerat) bonæ memoriæ Alexander Soboniowski. Qui veteranus, & quondã Castrorum Metator Campi Ductoris Regni, hîc *tirocinium posuit* MILES *Christi*; Eremiticum institutum amplexus. Exstant vestigia pensilis eius cellulæ, inter cautes acutas, ponè muros & vallum Munitionis; quâ Rupes torrenti præterfluo imminet: ibidemq; ducenti fermè gradus, quibus descendebat ad subiectum Rupi alueum; haustâque aqua, cum asperrimo ascensu luctabatur: orationi intentus, ieiunijs extenuatus, & ante omnia, cultum corporis, summo eiusdem neglectu, ibidem compensans. Exstat & animi, recolendis diuinis rebus, impensiùs intenti, non leue indicium: Sacra Biblia, ad leges rhythmi redacta. Prior tomus, inter singularia Bibliothecæ Eremitorij censetur: posterior noui Testamenti, rapaci inimici hominis, cessit cupiditati. Mortuus Anno 1674. ad parietem Altaris B. Salomeæ, sepulturam accepit.

FLOSCVLVS XIX. *Marmoraria nusquàm visa.*

HInc porrecta per summam rupis oram, semita, deducit ad Marmorariam, in latere orientali hyemali, Rupis continuæ, Anno 1689, apertam; tali ratione modoque: Rector Loci, Architectum sæpius interpellauerat: vt sternendo Ecclesiæ pauimento, lapidem album in defectu marmoris, tessserulis nigri marmoris interserendum, inter illas rupes perpetuas quæreret: ne aliunde aduehendo, sumptum impenderet. Anno tandem quo supra, damnauit DEVS votis conceptis hunc; cùm, ille ex improuiso, Sabbatho ante primam Dominicam Aduentûs, adfert particulam desectam, crystallinis venulis nictantem: cui similem sub valli muro, iam multò ante, Rector ipse obseruauerat. Quâ visâ, & ex priore, quòd esset Rupis eiusdem recognita; in crastinum distulit: tum quia dies inclinauerat; tum vti negotium, ab inuocatione Diuini auxilij, intra Missarum solennia, auspicaretur feliciter. Quod vbi factum

KWIATEK XVIII. *Pámiatká Pustelniká Alexándrá.*

ZA gmáchámi gospodárnemi, y strożow domkámi, do murow Zámku, kiedyś od Swiętey wystáwionego, ná dole przystosowánemi; ná wierzchu wálu, Mieysce święte gdźie się otwiera z przyśćia, potężnie wáruiącego; wydáie się okrągły domek murowány, dosyć podły: pámiątká (ktorą blisko przed śmierćią wybudował) pobożney pámięći Alexánder Soboniowski. Ktory żołnierz stáry kiedyś, y Oboźny Hetmáná Polnego Koronnego, tu *woiowáć záczął Zołnierz Chrystusow*; Pustelnicze postánowienie wźiąwszy przed się. Zostáią ślády wiszącey iego celki, między skáłámi ostremi, zá murámi y wálem Twierdze; gdźie Skáłá nád strumieniem przelewáiącym wiśi: támże dwieśćie około stopni, przez ktore zchodźił, do przyległego Skále strumieniá; á náczerpáwszy wody, z przykrym bárdzo weszćiem prácował się: modlitwy pilnuiący, postámi wynisczony, á nádewszytko, ochędostwo ćiáłá, wielkim iegoż zániedbániem, támże nágradzáiący. Zostáie y Duchá, nád rozważániem Boskich rzeczy vsilnie pilnego, niemáły dowod: święte Pismo, w skład rymu przełożone. Pierwsza Xięgá, między osobliwośćiámi Biblioteczki Pustelniczey, iest położona: druga nowego Testámentu, drapieżney nieprzyiáznego człowieká, dostáłá się chćiwośći. Vmárł R. 1674. przy śćienie Ołtarzá B. Sálomei, pogrzeb otrzymał.

KWIATEK XIX. *Mármurowa gorá nigdźie nie widána.*

ZTąd podáiąca się, przez sam Skáły kraniec śćieszká, prowádźi do Mármurowey gory, ná boku wschodowym źimowym Skáły nierozdźielney, Roku 1689 odkrytey; tym sposobem y ksztáltem: Rządzcá Mieyscá, ná Budowniczego częstokroć nalegał: áby ná położenie kośćielnego ciá, kámieniá białego, iż nie było mármuru, z posadzką czarną mármurową do przekłádánia, między onemi skáłámi nieprzerwánemi szukał: á żeby zkąd inąd, ná przywożenie iego, kosztu nie łożył. Roku tedy iáko wyżey, winnym vczynił Bog, ślubow obiecánych, tegoż; kiedy ow niespodźianie, w sobotę przed pierwszą Niedźielą Adwentu, przynośi stuczkę wyćiętą, krzyształowemi żyłkami błyszczącą: ktorey podobną, pod száńcowym murem, iuż dobrze przedtym, Rządzcá sam vpátrzył był. Tę obaczywszy, y z pierwszey, że byłá Skáły teyże rozeznawszy; do názáiutrz odłożył: częśćią że się dźień skłániał; częśćią żeby był sprawę,

ctum est; iuit, vidit iam ante etiam, non vano augurio, notatum locum: beneq; precatus inchoando operi; signo ante omnia salutifero, & aquâ benedictâ, spatium illud totum lustrauit; ac designato puncto, sarculum admoueri iussit. Ad primam ferri indaginem, prodijt tabula quadrata, ad instar tesserulæ, prædicto operi, per quàm commodæ. Quam, propriâ manu, vbi leuauit; de pondere, soliditate, deque plano eius, egregiam spem concepit: latere intus magnum quid, siquidem in superficie, non leue comparuit. Suspensos tamen tenuit animos, informis adhuc lapis; antequam sub manu artificis, faciem indueret marmoris; polimen in albore eburno, splendidissimum recipientis. Tum demum in gaudia, in preces Deo fusas itum est: repetitàque fossione, triginta prope tabulæ, vnius duarumue vlnarum, erutæ sunt. Cessatum dein ab opere, totusq; aceruus, iniurijs hyemis, ad probandum, vel reprobandum relictus. Et siquidem primo vere, saluus per omnia, iniuriarumque patientissimus comparuit; Inuentori, ingentes impensas, pro purgando loco, aperiendàque ingenuâ marmoris venâ, omninò necessarias formidanti, animum obfirmauit: vt benè inceptum fossionis opus continuaret; ac de ipsis marmoris primitijs, ornamenta Ecclesiæ, in honorem Dei, eiusque Matris Virginis, ac Beatæ Tutelaris, fabricanda ordinaret. Prima omnium, prodire cæpit Porta prima, Cœmeterium Templi Diuæ, aperiens. Pro quâ, dum desecta segmenta comuntur ferro, læuigantur sabulo, pumice poliuntur; tum demum apparuerunt luculentiùs, vndatim diffluentes venæ: pars crystallo, pars diluto cocco, pars nubibus super claro sinuosis: pars argento, cæruleoque suppares: quodue superat omnia, expresissimis formis, humanis, animalium, arborum, florum, ad stuporem variegatæ. Et hic est demum, eritque Deo dante, conseruandi supra descripti operis (cui vt perennis sit, pia vota spectantium fauent; at in futurum reflexi oculi, iusto metu hucusque laborarunt) *Lapis Angularis. A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris.* Audietur hic semper, ad faciem Templi, *Repercussæ vocis imago: Bene fundata est Domus Domini, supra firmam Petram.*

FLOSCVLVS XX. *Scena Theatri.*

ANgulus rupis rectus, ad meridiem, hinc molendino; illinc (quâ marmora exciduntur) publicæ viæ Ilcussium tendenti, imminens; pul-

sprâwę, od wezwânia Boskiey pomocy, przy Mszy Swiętey, zâpoczął szczęśliwie. Co iâk się stało; poszedł, obaczył iuż przed tym tákże, niepłonną nádźieią wyznáczone mieysce: á szczęśliwego winszuiąc záczęćia roboty, znákiem naprzod zbáwiennym, y wodą święconą, położenie ono wszytko oczyśćił: á náznáczywszy kres, grace dodáć rozkazał. Na pierwsze żeláza sprobowánie, wyszła tablicá czworograniásta, na kształt posadzki, do przerzeczoney roboty dosyć zgodney: ktorą, własną ręką iák skoro podniosł; z wagi, litośći, y z pláskośći iey doskonáley, gruntowney nádźieie nábył: iż było zátáione wewnątrz wielkiego coś, kiedy ná wierzchu, nie ládáco pokazáło się. Wątpliwe iednák wytrzymał vmysły, nieoćiosány ieszcze kámień; poki pod ręką rzemieślniká, kształtu nie przyobległ marmuru, poler ná białośći słoniowey, bárdzo świętny biorącego. Ná ten czás dopiero do rádośći, do dźiękczynienia Bogu vdano się: y powtorzywszy kopánie, trzydźieśći blisko tablic, ná ieden ábo dwá łokćiá podnieśione są. Poniechano zátym roboty, y wszytek stos, vprzykrzonośćiąm źimowym, do vchwalenia, lubo zgánienia zostáwiony. A że záraz z wiosny, zdrowy wszędźie, y złey chwili namniey nieustępuiący pokazał się: Wynalezcy, wielkich nakłádow, ná vprzątnienie mieyscá, y otwárćie prawdźiwey Mármurowey żyły, koniecznie potrzebnych obawiáiącemu się, zamysł vtwierdźił: áby dobrze záczętą kopánia sprâwę, dáli prowádźił; y z marmuru pierwiastkow, ozdoby kośćiołá, ná część Bogá, y iego Mátki Dźiewice, y B. Pátronki, do wystáwienia sporządźił. Pierwsza ze wszytkich, wydawáć się poczęłá Bramá pierwsza, Cmętarz kośćiołá Błogosłáwioney otwieráiąca. Ná ktorą, gdy wyćięte sztuki, tráfią żelázem, gládzą piaskiem, piáną morską poleruią; náon czás dopiero pokazáły się dostáteczniey, pod wodę roztoczone żyły: część krzyształowi, część rozwodnionemu szárłatowi, część obłokom na białośći snuiącym się, część srebru y lázurowi rowne: á co przewyższa wszytko, dobrze wyráźnemi kształtámi ludzkiemi, zwierząt, drzew, kwiećia, do podźiwienia vpstrzone. A ten ći iest zgołá, y będźie, zá Boskim dárem, záchowánia wyżey opisánego Dźiełá (ktoremu áby wiekuiste było, pobożne prágnienia pátrzących życzą; ále ná przyszły czás wzgládáiące oczy, słuszną boiáźnią do tąd o to, przeráżone były) *Kámień węgielny. Przez Páná stáło się to, y iest podźiwieniem woczách náßych.* Będźie słyszeć tu záwsze, o czoło Kośćiołá, *odbitego głosu wyrażenie: Dobrze vgruntowány iest Dom Páński, ná mocney Skale.*

KWIATEK XX. *Widowisko Mieyscá do pátrzenia.*

ROG Skáły rownokątny, ku południowi, ztąd nád młynem; zowąd (gdźie mármury łamią) nád gośćincem do Olkuszá ćiągnącym wiszący;

pulcerrimam Scenam, scopulis rigentibus, mirandasque facies proponentibus, adornatam exhibet: obiectum ex aduerso habens Theatrum, perfecto semicirculo rupium prostantium, egregiè munitum & formatum. Iuste Lipsi, si vidisses; calamum, à depingendo Amphitheatro tuo, in petrá exciso, huc abstraxisses.

FLOSCVLVS XXI. *Historia localis.*

RVpes hæc, quam Sacro Asceterio suo, B. Salomea dedicauerat; iam primùm ab Henrico Barbato, Silesiæ Principe, Sanctæ Heduigis Trebnicensis Consorte, Boleslai Pudici, Grymislaæq; Matris, atq; adeò B. Salomeæ, legitimo Tutore; vt pote de linea Paternâ Auo: contra Conradum Ducem Mazouiæ, derelictorum Patruum, Lesconis Albi Fratrem natu minorem; Tutoriæ munus, & cum ea Monarchiam Poloniæ, vi, doloque malo, sibi vendicantem; insessa & in Munitionem firmam, seu Castrum (quo etiamnum nomine vulgò censetur) redacta fuerat, Anno Domini 1228. Quam oppugnatum, Conradus numeroso exercitu stipatus, dum hostiliter subit; per Henricum, vindice Marte, exceptus est; turpiterque fugatus, meditati facinoris noxam, morte filij Premislai, inter primos pugnantis, expiauit. Eodem in Propugnaculo Rupis, seu Skáłá, (nisi Historiographo aliud visum est) is ipsus Silesiæ Princeps Henricus, Nepotem cum Matre Pudicum, per quinquennium prope, contra furias immitis Patrui tutatus est. Hanc postea Boleslaus, additis circumiacentibus Bonis, Germanæ Salomeæ, fortiùs muniendam, & Parthenone sacrandam, liberaliter dedit: Bonaque prioris Fundationis, eidem integra adiunxit A. D. 1262.

FLOSCVLVS XXII. *Topothesia.*

MEdia est inter Arcem, vocatam Caniculæ Rupes, & Patris seu Paternum Castrum: interuallo, quasi mille passuum ab vtraque distans. Ad ortum hyemalem prospectat Cracouiam, trium leucarum spatio dissitam. A Septemtrione vicina est publicæ viæ, ad Clarum Montem Częstochouiensem, abeuntibus Cracouiâ, per Oppidum, ab eâdem Rupe dictum Skáłá, porrectæ. Eleuationem loci, supra horizontem Cracouiæ, colliges ex centum prope molendinis; in ipso fluuiolo Promnik nuncupato, ab Arce Canis Petra, vsque ad suburbana Cracouiæ numeratis.

szący; piekny bárdzo Widok, skáłámi do gory tkwiącemi, y dźiwnej twarzy pokázuiącemi, ozdobiony podáie: wystáwione przećiwko máiąc Dźiwowiskow Mieysce, doskonáłym pułcyrklem skał wyniosłych, stucznie obwárowáne y zgotowáne. Iusti Lipsi, gdybyś to był widźiał; pioro, od opisowániá Amfiteátrum twego, w skále wyćiętego, tu byś był oderwał.

KWIATEK XXI. *Dźieiow opisánie Mieyscá.*

SKáłá tá, ktorą Swiętemu Klasztorowi swemu, B. Sálomea poświęćiłá; naprzod od Henryká Brodátego, Sląskiego Xiążęćiá, S. Iadwigi Trzebnickiey Małżonká, Bolesłáwá Wstydliwego, y Grzymisłáwy Mátki, á zátym y Błogosłáwioney Sálomei, przyrodzonego Opiekuná; iáko to po liniey Oycowskiey Dźiádá: przećiwko Konrádowi, Xiążęćiu Mázowieckiemu, ośieroconych Stryiowi, Leszká Białego Brátu młodszemu; Opieki práwo, y znią Iednowláctwo Polski, gwałtem y zdrádą złośliwą, sobie przywłaszczáiącemu; opánowána, y w Twierdzą potężną, ábo Grod (iákim y teraz imieniem pospolićie ią zowią) wystáwiona byłá, Roku Páńskiego 1228. Ktorey dobywáć, Konrad liczne Woysko máiąc, nieprzyiaćielskim sposobem gdy podstąpił; od Henryká, mśćiwym Marsem podkány iest; y sromotnie znieśiony, zámyśloney zbrodnie winę, śmierćią Syná Przemysłá, między pierwszemi potykáiącego się zápłáćił. W teyże Twierdzy kámieniá ábo Skały, (ieżeli Dźieiopisowi nie insza zdáłá się) tenże Sląskie Xiążę Henrik, Wnuká z Mátką Wstydliwego, przez pięć lat blisko, przećiwko szaleństwu okrutnego Stryiá záchował. Tęż potym Bolesław, przydawszy przyległe dobrá, Rodzoney Sálomey, potężniey do vtwierdzenia, y Klasztorem Pánieńskim poświęcenia, szczodrobliwie oddał: y dobrá pierwszego Záłożenia, teyże cáłe przyłączył, R. P. 1262.

KWIATEK XXII. *Położenie Mieyscá.*

WE środku iest między Zamkiem, názwánym Pieskowa Skáłá, y Oycá ábo Oycowskim Zamkiem: odległośćią, iákoby ná tyśiąc krokow, od obodwoch oddalona. Ku wschodowi źimowemu zápátruie się ná Krákow, o trzy mile drogi odległy. Przyległa iest, gośćińcowi wielkiemu, ná Iásną Gorę Częstochowską, idącym z Krákowá, przez miasteczko, od teyże Skáły názwáne Skáłá, podáiącemu się. Wyniosłość mieyscá, nád położenie Krákowá, zbierzesz ze stu blisko młynow; ná teyże rzeczce Promnik názwáney, od Zamku Pieskowa Skáłá, áż ná przedmieśćia Krákowskie náliczonych.

FLOSCVLVS XXIII. *Vicinia celebris.*

AD occidentem pariter brumalem versâ facie, speculatur spatio duorum milliarium, Sacram PP. Carmelitarum Discalceatorum Eremum; inter squalida tesqua, nebulosasque siluas; exquisito Templi pulcherrimi nitore, Asceterijsque, famosum illud Macarij Scithium, probè imaginantibus, egregiè instructam: ibidemque fontis Eliæ, & marmoris nigri, limpidas diuitesque venas, ampliùs non miratur. In proximo quoque Porphyriten, & auream glebam, vulgò Galman, Arci Tęczyn: Ilcussio quoque vicino, plumbi & argenti fodinas non inuidet: *ipsa sibi pulcherrima merces*: in marmore natiuo, gemmeus puritatis albor, eburnaque integritatis claritudo, Dos sua magna satis.

FLOSCVLVS XXIV. *Mundus subterraneus proximus.*

CLaudant opus, sed simul os aperiant; nuspiam credo, vel in ipsis Alpibus, nedum Carpatho nostro, visæ speluncæ; spatio passuum bis mille non amplius dissitæ: altera intra limites Parentis Arcis, ad crepidinem altissimæ rupis, fluuiolo Prądnik imminens: altera ex aduersô, intra siluas villæ Ciaiowice, dicta Regia: quia Maiestatibus Regum Poloniæ, eandem subeuntium, augustior suis admirandis facta. Hanc ingressus accensis lampadibus, videbis perfectè rotundam Ædem; stillasq; senties sudantis rupis, subitò lapidescentes; variasque formas, in testudine arcuata, & parietibus fingentes. In illa, multo magis stupendum naturæ artificium deprehendes: rotundam itidem, sed longè vastiorem Ædem primam, (de cuius centro assurgit columella, ingentis perfectique semicirculi, ab omni parte testudinis, baiula) nulli artificio comparandam, dicique meritam: de quâ Larunda ipsa, prima principia Architectonices delibauit. Porrigitur inde vlterior porticus, ad sexaginta fere passus, Ædiculas rotundas, paribus concamerationibus egregiè ornatas, exhibens: quarum media, & altitudine, & pulchritudine excellentior. Templi augustissimi Ædiculas diceres, si lumen desuper acciperent: aut Gargani Speluncam, si Principem Militiæ cælestis, Præsidem haberet. Quæ tamen torpentibus gelu Sarmatico oculis, vixdum aspicitur. Ita exotica, quantumuis minus fortè miranda, quærimus curiosi, obseruamus stupentes, laudamus impensi; at domestica, quia cognata nobis; quantumuis dignitate præcellant, despicimus, parùm oculati.

KWIA-

KWIATEK XXIII. *Samśiedztwo sławne.*

KV zachodowi tákże źimowemu obroconą stroną, vpátruie o dwie mili, Swiętą Oycow Kármelitow Bossych Pustynię; między okropnemi przepáśćiámi, y mglistemi lásámi; wybornym Kośćiołá wielce pięknego ochędostwem, y pustelniczemi Celámi, sławne owo Mákárego Scityum wyrażáiącemi, wytwornie opátrzoną: támże zrzodłá Eliaszowego, y mármuru czárnego, czystym y bogátym żyłąm, więcey się nie dźiwuie. w Poblisku tákże Porfiru, y złotych brył, álbo Gálmanu, Zámkowi Tęczyńskiemu: Olkuszowi tákże przyległemu, ołowiánych y srebrnych gor nie zazdrośći: *Sámá sobie naypięknieysży dochod*: w mármurze włásnym, perłowa czystośći białość, y słoniowa cáłośći świetność, Posag iey wielki dosyć.

KWIATEK XXIV. *Swiát podźiemny bliski.*

NIech zámkną pracą, ále rázem weszćie niech otworzą; nigdźie kłádę, by też y ná sámych Alpes, nie tylko Krępaku nászym, niewidźiáne iáskinie; ná pułmile niewięcey odległe: iedná wgránicách Oycowskiego Zamku, ná kráńcu bárdzo wysokiey skáły, nád rzeczką Prądnik wiszą ca: druga ná przećiwko, między lásámi wśi Ciáiowice, názwána Krolewska: bo Máiestatámi Krolow Polskich, do niey wchodzących, wspániálsza nád swoie dźiwności zostáłá. W tę wszedszy z zápalonemi pochodniámi, obaczysz doskonále okrągły Gmách, y krople vznasz począcey się skáły, záraz kamienieiące; á rozne ksztáłty, ná sklepieniu okrągłym, y ná śćiánách lepiące. W tey tám, dáleko więcey dźiwnieysży przyrodzenia kunszt znaydźiesz: okrągły tákże, ále dáleko obszernieyszy Gmách pierwszy, (z ktorego srodku powstáie słupek, wielkie bárdzo, á doskonáłego pułcyrklá, ná wszytkie strony sklepienie, dźwigáiący) z żadną rzemieślniczą sztuką niezrownány, y názwáć się godny: z ktorego Lárundá sámá, pierwsze początki Budownicze wyczerpnęłá. Podáie się ztąd dálszy krożganek, ná sześćdźieśiąt iákoby krokow: Káplice okrągłe, tákimże záskłepieniem wytwornie ozdobione, wystáwuiący: z ktorych średnia, y wysokośćią, y pięknośćią przewyższáiąca. Kośćiołá bárdzo wspániáłego, Káplicámi názwałbyś, gdyby świátło zwierzchu zabieráły: ábo Gárgánu Iáskinią, gdyby Xiążęćiá Woysk niebieskich, Pátroná miáłá. Ktorą iednák trętwieiące mrozem Sármáckim oczy, ledwo kiedy widzą. Ták cudzoźiemskie, lubo mniey podobno dźiwne rzeczy, wynáyduięmy ćiekáwi, vważamy zádumieni, chwalemy vśilni; domowe, że vrodzone známi; lubo godnośćią przewyższáią, przeglądamy, mniey przezorni.

CO-

COROLLARIVM

Florum, Flosculorumq; lectorum.

O Ver! ô Terra, fecundum, Virginis Vber!
Parturiens flores, quos Paradisus alit.
Pangere Serta tibi volui, radiantia clarè
Sideribusq; poli, luminibusq; soli.
Ast hac, quî tandem tua tempora casta coronent?
Tu si non illis, summa Corona, manes?

WIENIEC

Kwiátow, y Kwiatkow zebránych.

O Wiosno! o nietknioney Ziemie, żyzny Płodźie!
Roz czacy kwiećie, ktore iest w Ráyskim ogrodźie.
Vwić Wieniec chćiałemći, świetny niebieskiemi
Y gwiazdámi, y świátły ozdobny źiemskiemi.
Ale iákoś ten, twoie vwieńcuie skronie?
Ty ieżli go, w twey własney niestáwiś Koronie?

